

37 leiert tartós női harisnyát árusít SIPOS, Cal. Reg. Ferdinand 8.

A film mint a legkompetensebb sport-döntőbíró

A budapesti Teréz-körút sétáló közönsége tegnap éjszaka csodálkozva tekintett az UFA filmszínház előtt várakozó embercsoportokra. Az autók egész légiója állott a UFA színház előtt. A járdán pedig ott vitakozott, izgult a magyar sportélet számos vezető egyénisége.

Az UFA színházból hazatérő közönség nem tudta mire vélni, hogy az előadás után ilyen nagy csoport várakozik bebecsátásra. A fantázia rögtön valamely tiltott film bemutatásáról és egyebekről beszélt. Csakhamar azonban kiderült, hogy kedden éjjel után mutatták be a sporthatóságok és a sajtó meghívott képviselői előtt az Európa-uszóbjajnoksgáról készült mozgófényképfelvételeket.

Donáth Leó dr., a MUSz nemzetközi ügyeinek vezetője magyarázta a sajtó képviselőinek, hogy mily hatalmas munkájába került a holtverseny kiértékelése. A francia Drigny és Hodgson voltak a célbírák. Drigny az egytől háromig, Hodgson meg a magasabb startszámú versenyzőket figyelte. Drigny a befutó után bemondotta, hogy első Fröhlich, második Bartha, harmadik Lundhal, míg Hodgson Barthát látta elsőnek. Ebből parázs vita keletkezett és csak Donáth dr. erélyes közbelépésének volt köszönhető, hogy a zsüri holtversenyt hirdetett ki.

Ezeket magyarázza Donáth Leó az UFA színház parkettjén a befentéseknek. Beszélgetés közben egyszerre kislúdtak a színház lámpái, a zajongás elcsendesedett és a mozi vásznán megjelent a Budapesti lefolyt világesemény megörökítése, az első Európa-uszóbjajnoksgók filmfelvétele.

Érdekes volt megfigyelni a nagyszámú és főleg sportemberekből álló közönséget, amint most már minden izgalom nélkül, a szakértő kritikus szemével figyelte a verseny lefolyását minden fázisát.

Két tényről állapított meg a tegnapi film-bemutató. Az egyik Bárány István minden kritikát kiálló fölényes és biztos győzelme. A százméteres gyorsuszó döntőjét majdnem teljes egészében vették fel, amelyből megállapítható volt az a tény, hogy Arne Borg a versenyben egy pillanatra sem vezetett és nem veszélyeztette komolyan Bárány István pozícióját.

A másik igen fontos és megdönhetetlen bizonyíték, amelyet a film produkált, Bartha Károly győzelmének most már elvitázhatalan ténye.

A felvevő kamara pártatlanul állapította ezt meg. Fröhlich a startnál egy gondolattal előbb indult. Bartha Károly üldözésére ment, a fordulót már együtt veszik, hetvenötödén azonban Fröhlich látszik valamivel elsőnek. Itt Bartha erőit és tisztán, karcsapással győz nagynevű ellenfele ellen.

Az uszózövetség vezetősége nyomban elhatározta, hogy a hátszáz döntő futamáról készült felvételek utolsó filmkockáit kinagypittatja, ezekről fázislevonatokat készített, amelyet beküld a nemzetközi uszózövetséghez, valamint az összes külföldi uszózövetségekhez és sport-organumokhoz, hogy bizonyítsák, hogy Bartha Károly győzött a százméteres hátuszóbjajnoksgó döntő futamában és csak a zsüri, illetve a célbíró igazságtalan ítélete fosztotta őt meg a győzelemtől.

Több millió

darabból álló zeneműraktárunkról bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan kézhez kaphat bárki, aki azt egy levelezőlapon megrendeli tőlünk. **Moravetz** zeneműkereskedés, Timisoara. Jegyzék ingyen.

A négy angorai akasztófa

Hogyan folyt le a Kémil-elleni összeküvésai pör négy halálraítéltség kivégzése. Az egyik elítélttel leszakadt a kötél

(Konstantinápoly, augusztus 28. Az Uj Kelet tud.) Az ifjúörkmozgalom vezetőinek kivégzéséről a következő részleteket közlik: Az egység és haladás pártjának négy halálraítélte vezéré hajnali két órakor vezették elő a pörtai börtönből. Djauid bej, akivel csak az utolsó pillanatban közölték a halálos ítéletet, csupán annyit mondott, hogy rendkívül csodálja, hogy a független törvényszék török hazafiak ellen ilyen ítéletet hozott.

Arra a kérdésre, hogy mi az utolsó kívánsága, Djauid baj így válaszolt:

— Nincs semmi mondanivalóm.

Az akasztófa alatt a bég feleségét és gyermekét régi barátjának, Hussein Dzasahidnak gondjaira bízta, akit mint a „Tanin“ című lap kiadóját az angorai független törvényszék szintén vád alá helyezte, ítéletelen azonban felmentett. Djauid után Nazim volt miniszter akasztása következett. Nazim megegyeztet tiltakozott az ítélet ellen és az

akasztófa alatt megesküdtött, hogy teljes árattalan

A harmadik halálraítélte, Hilmi volt képviselő akasztásánál a kötél megoldódott és Hilmi az akasztófa talpazatára esett. A bég mosolyogva állott talpra és a legteljesebb hidegvérrel leült az akasztófa mellett elhelyezett zsámolyra. Hamarosan új kötelet kerítettek és az akasztást végző cigánylegény ráordított Hilmi bégre, hogy álljon a zsámolyra. Hilmi bég kimért udvariassággal válaszolt: — Bocsanatot kérek, böhér ur, de nem tudtam, mit kell tennem, mert sajnos, csak most akasztották először.

Nahil bég, az ifjatorok párt titkára volt az utolsó a halálraítéltek sorában. Utolsó kívánsága az volt, mondják meg a fiának, hogy soha ne foglalkozzék politikával.

Hajnali három órakor az akasztás véget ért és a hullákra fehér leplet borították. A négy halottat ma délig közszemlére volt kitéve.

Hat külföldi pénzcsoport hajlandó szanálni Kolozsvár pénzügyeit

Egy berlini 300 millió lejes és a régi egymillió dolláros ajánlat között fog dönteni a városi tanács

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Többiába hirt adunk azokról a tárgyalásokról, amelyeket Kolozsvár városi tanácsa a városra nehezülő gazdasági válság elhárítása érdekében folytat különböző külföldi pénzintézetekkel. Ezek a tárgyalások mindaddig kevés reményt nyújtottak a város pénzügyeinek szanálására, mert felsőbb helyen, a belügyminisztériumban és a pénzügyminisztériumban nem nézték jószemmel Kolozsvár kölcsön tárgyalásait és azok elé minduntalan akadályokat gördítettek. Késleltette a pénzügyi válság végleges megoldását az egymillió dolláros amerikai kölcsön ügyében hosszú hónapokig elnyúló, pozitív eredmény nélküli tárgyalásai is.

Most azonban a villanyművek használatlan kibővítésével kapcsolatosan ismételt szönyegre került Diesel-motorok ügye váratlan fordulót ért: az eddigi tárgyalásoknak. Amint ismeretes ugyanis, a kolozsvári villamosművek mel elavult üzemberendezésükkel távolról sem képesek a város sokszorosán megnövekedett igényeit kielégíteni, azonban megfelelő átépítésük mintegy 80-100 millió lejes befektetést igényelne, amelynek megszerzéséhez az 1 millió dolláros kölcsön sikertelensége után kevés reménye volt a városnak. Erért a tanács a közgyűlés jóváhagyásával úgy határozott, hogy a villamosművek végleges átépítéséig a momentán igények kielégítésére két ezer ezer lóerős Diesel-motort állít be a strand melletti hőerőtelephez. A belügyminisztérium a két motor megvásárlását jóváhagyta, a legfőbb ipariügyi bizottság azonban elutasítólag véleményezte, azzal az indoklással, hogy miután a város igényeinek teljes kielégítésére amugy sem alkalmasak, besállításuk csak fölösleges harminc millió lejt megterhelést jelentene.

Osvada polgármesterhelyettes többiában személyesen intervenált a minisztériumoknál, ahol kifejtette, hogy a város anyagi ereje nem enged meg nagyobb befektetéseket esztözlését és így a város kénytelen a kérdés id iglenes megoldásával beérni, annál is inkább, mert ellenkező esetben az a veszély fenyegeti Kolozsvárt, hogy télen sötétségben marad.

A polgármesterhelyettes intervenciói eredménytelenek maradtak, azonban sikerült az összes felsőbb fórumok támogatását kieszközölni egy nagyobbabásu kölcsön felvételéhez, amely nemcsak a villamosművek kérdésének végleges megoldást tenés lehetővé, de megoldaná egyúttal a város többi, hasonlóan fontos és égető problémáit is.

Ezután a városi tanács állandó bizottsága fokozott eréllyel kezdte meg a város számára felveendő kölcsön tárgyalásait. Ennek eredményeként öt kedvező feltételű kölcsönajánlat érkezett a városhoz tökeeres angol és amerikai pénzcsoportoktól berlini és bécsi közvetítések

utján, majd váratlanul Kolozsvárra érkezett dr. Mischajevszki, a londoni Bank Trust Company képviselője, a már meghiusultnak tekintett egymillió dollár-kölcsön közvetítője is. A hat ajánlat közül egyrészt egymillió dolláros kölcsönajánlat, másrészt pedig egy newyorki pénzintézetnek berlini közvetítés útján tett 300 millió lejes ajánlata mutatkoztak a legkedvezőbbnek. Osvada polgármesterhelyettes, aki maga is pénzügyi szakértő, személyesen vezetett tárgyalásokat az ajánlattevők megbízottjaival és, amint az Uj Kelet muakatársának kijelentette, minden valószínűség megvan arra, hogy Kolozsvár pénzügyi válsága a közeljövöben egy nagyobbabásu kölcsön felvételével megoldhatóvá váljék.

Ugy a háromszázmillió lejes, mint az egymillió dolláros kölcsönajánlathoz sikerült a belügyminisztérium előzetes jóváhagyását megszerzenni és a berlini bankház, amely a háromszázmillió lejes ajánlatot közvetíti, ma táviratiúlag érdeklődött a kölcsöntárgyalások sorsa felől. Amint ebből is kiténik, Kolozsvárnak szivesen adnak kölcsönt külföldi pénzintézetek és most már csak a város vezetőin mulik, hogy a város érdekeinek legmegfelelőbb ajánlatot elfogadják, a város nehéz pénzügyi helyzetének megjavítására siessenek.

Kárpitos kellékek

grádlík, butorszövetek, spárgák, gurtnik stb.

Nagy választékban, olcsó árakon kaphatók

Boshovics József, Cluj.

Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi BANDES testszínü gummitekerés használata által.

Párja 500 Lei használati utasítással.

Láthatatlan a harisnya alatt.

Tennisznél, sportnál nélkülözhetetlen.

Romániai képviselő: Benkó Miklós

Főelárusító: **KELEMEN** gyógyszerár Sighetul-Marmatiei (Maramarossziget)

Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban.

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Weisz Adolf uriszabóságát áthelyezte **Galea Regela Ferdinand 17. sz. alá**

Az Emb

Egy hi

(Páris, augusztus 28.) A Schwartz párisi hatóságok lőtt rendelkeznek. elhomályosul a Petijura lelvetésének hanem különösen szágban és az új idézet.

Sötét hatalmal egyfelől ezt akarj jura nem volt ve hadjáratnak. Bizo jura legfeljebb h zsidó mésszárlások nem adott az uk Mfs'elöl azt szere ami módon kom vízmussal. Ebben gyelmet könnyen büneiről.

E cél elérésé kimél sem pénzt központi irodát sz adata, összeg újte sítésére, főleg az ségére. Az iroda közleményeket ki módon befolyáró foglalkozik tanu akadt egy elvtag Badian nevezetű, tartózkodik, ahol fejt ki. Ez a Badi világág egyik Bar ban, a „Rul“-ban amikor még meg hetett a moszkvai zottan látott ol könnyen be lehet kommunisták és levelezés állott fe ket is, amelyekbe kommunisták „m i láb síol Petijur működő ukrán ké ték, amelyek eg Schwartzarth is.

A cikk tele v állításokkal, a „szinte hemzsegni bizonyítékkal alá leleplezésekben. sajtó Badianról nyitásokkal alát Eszerint Badian veit tagadta meg átdorbézolt éjsz alatt lévő pénzét miszionáriusoknál lásra. Azonban e elherdálta és a totta csekély ne fikóként van be leplezésivel biz A francia köznévtán látja a helyz

Schwartzbart kel dolgoznak. C könyveit produ parancsait szere pogrom-övezgyel vannak Schwart Torres ugy v egyébként Mosz Lecoche francia író a szovjetha zást indít azokb parancsára pogr az alkalomból zást mindzokra

37 leier tartós női harisnyát árusít SIPOS, Cal. Reg. Ferdinand 8.

A film mint a legkompetensebb sport-döntőbíró

A budapesti Teréz-körút sétáló közönsége tegnap éjszaktájban csodálkozva tekintett az UFA filmszínház előtt várakozó embercsoportokra. Az autóknek egész légiója állott a UFA színház előtt. A járdán pedig ott vitakozott, izgult a magyar sportélet számos vezető egyénisége.

Az UFA színházból leszálló közönség nem tudta mire vélni, hogy az előadás után ilyen nagy csoport várakozik bebocsátásra. A fantázia rögtön valamely tiltott film bemutatásáról és egyebekről beszélt. Csakhamar azonban kiderült, hogy kedden éjjel után mutatták be a sporthatóságok és a sajtó meghívott képviselői előtt az Európa-uszósbajnokságról készült mozgófényképfelvételeket.

Donáth Leó dr., a MUSz nemzetközi ügyeinek vezetője magyarázta a sajtó képviselőinek, hogy mily hatalmas munkájába került a holtverseny kiértékelése. A francia Drigny és Hodgson voltak a célbírák. Drigny az egytől háromig, Hodgson meg a magasabb statisztikai versenyzőket figyelte. Drigny a befutó után bemondotta, hogy első Fröhlich, második Bartha, harmadik Ludnai, míg Hodgson Barthát látta elsőnek. Ebből parázs vita keletkezett és csak Donáth dr. erőfeszítésének volt köszönhető, hogy a zsüri holtversenyt hirdetett ki.

Ezeket magyarázza Donáth Leó az UFA színház parkettjén a bejelentéseknek. Beszélgetés közben egyszerre kislúdta a színház lámpái, a zajongás elcsendesedett és a mozi vásznán megjelent a Budapesti lefolyt világbajnokság megőrkítése, az elő Európa-uszósbajnokságok filmfelvétele.

Érdekes volt megfigyelni a nagyszámú és főleg sportemberekből álló közönséget, amint most már minden izgalom nélkül, a szakértő kritikus szemével figyelte a verseny lefolyását.

Két tényről állapított meg a tegnap esti film-bemutató. Az egyik Barány István minden kritikát kiálló fölényes és biztos győzelme. A százméteres gyorsusztát döntőjét majdan teljes egészében vették fel, amelyből megállapítható volt az a tény, hogy Arne Borg a versenyben egy pillanattig sem vezetett és nem veszélyeztette komolyan Barány István pozícióját.

A másik igen fontos és megdöntöhetetlen bizonyíték, amelyet a film produkált, Bartha Károly győzelmének most már elvitathatatlan ténye.

A felvevő kamara pártatlanul állapította ezt meg. Fröhlich a startnál egy gondolatlan előbb indult. Bartha Károly üdözésére ment, a fordulót már együtt vezik, hetvenötödén azonban Fröhlich létszik valamivel elsőnek. Itt Bartha erőit és tisztán, karciapással győz nagynevű ellenfele ellen.

Az uszósövetség vezetősége nyomban elhatározta, hogy a hátszáz döntő fatamáról készült felvételek utolsó filmkockáit kinagyíttatja, ezekről fázisvonatokat készített, amelyet beakad a nemzetközi uszósövetséghez, valamint az összes külföldi uszósövetségekhez és sport-organumokhoz, hogy bizonyíthassák, hogy Bartha Károly győzött a százméteres hátuszósbajnokság döntő futamában és csak a zsüri, illetve a célbíró igazságtalan ítélete fosztotta őt meg a győzelemtől.

Több millió

darabból álló zeneműraktárunkról bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan kézhez kaphat bárki, aki azt egy levelezőlapon megrendeli tőlünk. **Moravetz** zeneműkereskedés, Timisoara. Jegyzék ingyen.

A négy angorai akasztófa

Hogyan folyt le a Kemál-elleni összeszküvés pör négy halálraítéltség kivégzése. Az egyik elítélttel lecsakadt a kötél

(Konstantinápoly, augusztus 28. Az Uj Kelet tud.) Az ifjú-törökmozgalom vezetőinek kivégzéséről a következő részleteket közlik: Az egység és haladás pártjának négy halálraítélte vezetőjét hajnali két órakor vezették elő a porsai börtönből. Djavid baj, akivel csak az utolsó pillanatban közölték a halálos ítéletet, csupán annyit mondott, hogy rendkívül csodálja, hogy a független törvényes török hazafiak ellen ilyen ítéletet hozott.

Arra a kérdésre, hogy mi az utolsó kívánsága, Djavid baj így válaszolt:

— Nincs semmi mondanivalóm. Az akasztófa alatt a bég feleségét és gyermekét régi barátjának, Hussein Dzsahidnak gondjaira bízta, akit mint a „Tanin“ című lap kiadóját az angorai független törvényesek színén vád alá helyezték, ítéletétlen azonban felmentett. Djavid után Nazim volt miután akasztása következett. Nazim megegyeztet tiltakozott az ítélet ellen és az

akasztófa alatt megesküdtött, hogy teljesen ártatlan.

A harmadik halálraítélte, Hilmi volt képviselő akasztásánál a kötél megoldódott és Hilmi az akasztófa talpazatára esett. A bég mosolyogva állott talpra és a legteljesebb hidegvérrel leült az akasztófa mellett elhelyezett zsámolyra. Hamarosan új kötelet kerítettek és az akasztást végző cigánylegény ráordított Hilmi bégre, hogy álljon a zsámolyra. Hilmi bég kimért udvariassággal válaszolt: — Bocsánatot kérek, hohér ur, de nem tudtam, mit kell tennem, mert sajnos, csak most akasztanak először.

Nabil bég, az ifjú-török párt titkára volt az utolsó a halálraítéltek sorában. Utolsó kívánsága az volt, mondják meg a fiának, hogy sohse foglalkozzék politikával.

Hajnali három órakor az akasztás véget ért és a hullákra fehér leplet borítottak. A négy holttest ma délig közszemlére volt kitéve.

Hat külföldi pénzcsoport hajlandó szanálni Kolozsvár pénzügyeit

Egy berlini 300 millió lejes és a régi egymillió dolláros ajánlat között fog dönteni a városi tanács

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több ízben hírt adtunk azokról a tárgyalásokról, amelyeket Kolozsvár városi tanácsa a városra nehezülő gazdasági válság elhárítására érdekében folytat különböző külföldi pénzintézetekkel. Ezek a tárgyalások mindaddig kevés reményt nyújtottak a város pénzügyeinek szanálására, mert felsőbb hatáson, a belügyminisztériumban és a pénzügyminisztériumban nem nézték jószemmel Kolozsvár kölcsön árgyalásait és azok elő minduntalan akadályokat gördítettek. Késleltette a pénzügyi válság végleges megoldását az egymillió dolláros amerikai kölcsön ügyében hosszú hónapokig elnyúló, pozitív eredmény nélküli tárgyalásai.

Most azonban a villamosművek halaszthatatlan kibővítésével kapcsolatosan ismételtlen szönyegre került Diesel-motorok ügye váratlan fordulatot adott az eddigi tárgyalásoknak. Amint ismeretes ugyanis, a kolozsvári villamosművek meli elavult üzemberendezésekkel távolról sem képesek a város sokszorosán megnövekedett igényeit kielégíteni, azonban megfelelő ártérség mintegy 80-100 millió lejes befektetést igényelne, amelynek megszerzéséhez az 1 millió dolláros kölcsön sikertelensége után kevés reménye volt a városnak. Ezért a tanács a közgyűlés jóváhagyásával úgy határozott, hogy a villamosművek végleges ártérség a momentán igények kielégítésére két ezer ezer lörös Diesel-motort állít be a strand melletti hőerőtelephez. A belügyminisztérium a két motor megvásárlását jóváhagyta, a legfőbb iparügyi bizottság azonban elutasítólag véleményezte, azaz az indokolással, hogy miután a város igényeinek teljes kielégítésére amugy sem alkalmasak, beállítanak csak fölélsleges harminc millió lej magterhelést jelentene.

Osvada polgármesterhelyettes több ízben személyesen intervegniált a minisztériumoknál, ahol kifejtette, hogy a város anyagi erje nem enged meg nagyobb befektetések esztőlését és így a város kénytelen a kérdés id iglenes megoldásával beérni, annál is inkább, mert ellenkező esetben az a veszély fenyegeti Kolozsvárt, hogy télen sötétségben marad.

A polgármesterhelyettes intervegniói eredménytelenek maradtak, azonban sikerült az összes felsőbb fórumok támogatását kiesztőlteni egy nagyobb szabású kölcsön felvételéhez, amely nemcsak a villamosművek kérdésének végleges megoldást tenus lehetővé, de megoldaná egyúttal a város többi, hasonlóan fontos és égető problémáit is.

Ezután a városi tanács állandó bizottsága fokozott eréllyel kezdte meg a város számára felzendő kölcsön tárgyalásait. Ennek eredményeként öt kedvező feltételű kölcsönajánlat érkezett a városhoz tőkeerős angol és amerikai pénzcsoportoktól berlini és bécsi közvetítések

utján, majd váratlanul Kolozsvárra érkezett dr. Mischnajevszki, a londoni Bank Trust Company képviselője, a már meghiusultnak tekintett egymillió dollár-kölcsön közvetítője is. A hat ajánlat közül egyrészt egymillió dolláros kölcsönajánlat, másrészt pedig egy newyorki pénzintézetnek berlini közvetítés útján tett 300 millió lejes ajánlata mutatkoztak a legkedvezőbbnek. Osvada polgármesterhelyettes, aki maga is pénzügyi szakértő, személyesen vezeti a tárgyalásokat az ajánlattevők megbízottjaival és, amint az Uj Kelet muakatársának kijelentette, minden valószínűség megvan arra, hogy Kolozsvár pénzügyi válsága a közeljövöben egy nagyobb szabású kölcsön felvételével megoldható váljék.

Ugy a háromszázmillió lejes, mint az egymillió dolláros kölcsönajánlatához sikerült a belügyminisztérium előzetes jóváhagyását megszerezni és a berlini bankház, amely a háromszázmillió lejes ajánlatot közvetíti, ma táviratilag érdeklődött a kölcsöntárgyalások sorsa felől. Amint ebből is kitünik, Kolozsvárnak szivesen adnak kölcsönt külföldi pénzintézetek és most már csak a város vezetőin mulik, hogy a város érdekeinek legmegfelelőbb ajánlatot elfogadva, a város nehéz pénzügyi helyzetének megjavítására siessenek.

Kárpitos kellékek

grádlík, butorszövetek, spárgák, gurtnik stb. Nagy választékban, olcsó árakon kaphatók **Boshovics József, Cluj,** Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi **BANDES „L“** testszínű gummitekercs használata által.

Párja 500 Lei használati utalással. Láthatatlan a harisnya alatt. Ténisznel, sportnál nélkülözhetetlen. Romániai képviselő: Benkó Miklós. Főelárusító: **KELEMEN gyógyszertár** Sighetul-Marmatiei (Máramarosziget) Kapható minden jobb drogeriában és gyógytárban. Óvakodjunk silány utáztatoktól!

Weisz Adolf uriszhóságát áthelyezte Calea Regala Ferdinand 17. sz. alá

Az Emberi az Egy hitehagy

(Páris, augusztus 28. jától.) A Schwartzbarth e pársi hatóságok már edlött rendelkeznek. Schwelhomálycsul a nagy h Petljura lelövésese nem h nem különösen Leng szágban és az új orosz idézet.

Sötét hatalmak vadn egyfelől azt akarják betjura nem volt vezetője hadjártnak. Bizonyítantjura legfeljebb ha passzidő mesztársaloknak, sz nem adót az ukrainai Més'elől azt szeretnék, lami módon kompromit vizmussal. Ebben az esgyelmet könnyen el lel bűneiről.

E cél elérésére a r kimél sem pénzt, sem központi irodát szervezt adata, összegyűjteni az a sítésére, főleg azokban ségére. Az iroda gyo közleményeket küld a módon befolyarolja a foglalkozik tanuk szek adadt egy elvtagadó k Badian nevezetű, aki tartózkodik, ahol erős v fejt ki. Ez a Badian világgá egyik Berlinben ban, a „Rul“-ban. Meg amikor még maga is be hetett a moszkvai cseke zottan látott olyan könnyen be lehet bizony kommunisták és Schw levelezés állott fenn. C ket is, amelyekben a c korrmunisták „munkájé l láb alól Petljurát. A működő ukrán kommu ték, amelyek egyik te Schwartzbarth is.

A cikk tele van f állításokkal, a „látam szinte hemzsegnek be bizonyítékkal alátámasz leleplezésekből. Ellen sajtó Badianról sokk nyitásokkal alátámaszt Eszerint Badian ur veit tagadta meg, han átdorbézolt éjszaka alatt lévő pénzeket sz miszionáriusoknál és látra. Azonban ez akt elherdálta és akkor totta csekély néhány fickóként van beállítv leplezésével bizony A francia közvélemén tán látja a helyzetet.

Schwartzbarth véo kel dolgoznak. Ők a könyveit produkálják parancsait szerették pogrom-özvegyeket e vannak Schwartzbart Torres ügyvéd, S egyébként Moszva b Lecoche francia nyá író a szovjethatóság zást indít azokban a parancsára pogromok az alkalomból ki fo zást mindszokra, aki

Az Emberi Jogok Ligája megkezdte a nyomozást az ukrán pogromok ügyében

Egy hitehagyott kalandor „leleplezését”. A Schwartzbarth-ügy újabb fejleményei

(Páris, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Schwartzbarth elleni perben a nyomozó párisi hatóságok már eddig rengeteg anyag fölélt rendelkeznek. Schwartzbarth tette szinte alhomályosul a nagy háborgás mögött, amit Petljura lelévítése nemcsak Franciaországban, hanem különösen Lengyelországban, Oroszországban és az új orosz határállamokban felidézett.

Sőtét hatalmak vannak munkában, amelyek egyfelől azt akarják bizonyítani, hogy Petljura nem volt vezetője egy szervezett pogrom hadjáratnak. Bizonyítani kívánják, hogy Petljura legfeljebb ha passzív szemlélője volt a zsidó mérsárlásoknak, azonban soha parancsot nem adott az ukrán zsidók lemészárlására. Másfelől azt szeretnék, ha Schwartzbarthot valami módon kompromittálni lehetne — bolsevizmussal. Ebben az esetben ugyanis a közfelfogást könnyen el lehetne téríteni Petljura bűneiről.

E cél elérésére a reakciók tábora nem kímél sem pénzt, sem fáradságot. Párisban központi irodát szerveztek meg, amelynek feladata, összegyűjteni az adatokat Petljura mentesítésére, főleg azonban Schwartzbarth bűnösségére. Az iroda gyors időközönben újságközleményeket küld a világsajtóhoz, hogy ilyen módon befolyásolja a közvéleményt. Egyúttal foglalkozik tanúk szerzésével. Ezek között akad egy elvtagadó kommunista is, bizonyos Badian nevezetű, aki eridőszereint Berlinben tartózkodik, ahol erős antikommunista agitációt fejt ki. Ez a Badian „nagy leleplezés” kiáltott világgá egyik Berlinben megjelenő orosz újságban, a „Rul”-ban. Megírja, hogy annak idején, amikor még maga is bolsevik volt, betekinttetett a moszkvai cseka irattárába. Itt határozottan látott olyan okiratokat, amelyekből könnyen be lehet bizonyítani, hogy a moszkvai kommunisták és Schwartzbarth között élénk levelezés állott fenn. Olvasta azokat a leveleket is, amelyekben a cseka sok pénzt ígért a kommunisták „munkájáért”, ha sikerrel tennék a láb alól Petljurát. A leveleket egy Párisban működő ukrán kommunista csoporthoz intézték, amelynek egyik terrorista tagja volt maga Schwartzbarth is.

A cikk tele van feltételekkel, szubjektív állításokkal, a „láttam” és „hallottam” szavak szinte hemzsegnek benne, azonban egyetlen bizonyítékkal alátámasztott pozitívum nincs a leleplezésekben. Ellenben a radikális párisi sajtó Badianról sokkal szavahibetőbb és bizonyítósebb alátámasztott leleplezéseket közöl. Eszerint Badian ur nemcsak kommunista elveit tagadta meg, hanem zsidó hitét is. Egy átdorbézolt éjszaka után, amikor elszámolás alatt lévő pénzeket sikkasztott el, megjelent a miszionáriusoknál és áttért az anglikán vallásra. Azonban az aktusért szerzett pénzt is elherdálta és akkor a katolikusokat boldogította csekély néhány száz frankért. Elvetemült fickóként van beállítva ez a Badian, aki leleplezésével bizony csak ártott a reakciónak. A francia közvélemény most már teljesen tisztán látja a helyzetet.

Schwartzbarth védői egészen más eszközökkel dolgoznak. Ők a pogromok hiteles jegyzőkönyveit produkálják és Petljura szerinti parancsot szerették meg, megszólaltatják a pogrom-özvegyeket és árvákat, akik között vannak Schwartzbarth közeli rokonai is.

Torres ügyvéd, Schwartzbarth párisi védője egyébként Moszkvába utazott. Társaságában van Lecoche francia újságíró. Az ügyvéd és újságíró a szövethatóságok támogatásával nyomozást indít azokban a városokban, ahol Petljura parancsára pogromokat hajtottak végre. Ebből az alkalomból ki fogják terjeszteni a nyomozást mindszakra, akik részt vettek a pogromok

felidezésében, akár tetteleg, akár lázítás-al.

Lecoche újságíró: az orosz és a Moszkvában lévő külföldi sajtó képviselői meginterjúvolták. A francia újságíró kijelentette, hogy nemcsak lapja megbízásából jött Oroszországba,

Párisban felemelték a kenyér árát

Csődöt mondott a Poincaré-kormány harca a drágaság ellen

(Páris, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kenyér árát Párisban szeptember másodikától kezdve kilogrammonként 2 frank 55 szantimról 2 frank 60 szantimra emelték.

A francia sajtó néhány nap óta hevesen támadja a Poincaré kormány pénzügyi politikáját, főleg a fogyasztások korlátozása miatt. Megállapítják, hogy a kormánynak a drágaság ellen irányuló harca teljes vereséggel végződött. A létfontosságú költségei nem csökkenthetők olyan adópolitikával, amely naponta újabb terhekkel sújtja a lakosságot. A kormány politikájának csődjét a háborus adósságok rendezésének elhalasztása idézi elő. Poincaré kijelentette, hogy Franciaország saját erejéből fog talpraállni és most mégis Svájcra fordul kölcsönért.

Pangalos híveit megfosztották politikai jogaiktól

Kiírták az új választásokat. György exkirály egyelőre nem tér vissza Görögországba

(Athén, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hivatalos lap mai száma közli az új választások kiírását és rendjét. Az utasítások kimondják, hogy mindazok, akik Pangalos diktatúrája alatt exponáltak magukat, elvesztik politikai jogukat és sem aktív, sem passzív választójogot nem kapnak.

London, augusztus 28. György görög exkirály ma Cromesbe utazott, ahol Erzsébet királynővel fog találkozni. A Görögországba való visszatéréséről elterjedt hírek koraiak.

Amikor még rend volt Görögországban

Azok az események, amelyek most Görögországban lejátszódnak, felébresztik bennem azokat az emlékeket, amelyeket a hellének földjén négy esztendővel ezelőtt, 1922 nyarán, ugyancsak éppen augusztusban szereztem. Akkoriban még György király ural odott és a görög hadsereg még bent volt Szmirnában. Athén ebben az időben a nyugalom kellemes jeleit mutatta és semmi sem sejtette azokat a sorozatos összemléseket, amelyek ott azóta elkövetkeztek. A piruszi öbölben békés egyhangúsággal ültök a világ legkülönbözőbb hajói. A kikötőben a bordérok pimaszok voltak és rendőrt kellett igénybe venni, hogy a partralépőket ki ne szöpolyozzák. A matrózok piszkosok és kedélyesek voltak és kiséste legfeljebb csak azért nem lehetett kimenni az utcákra, mert félt volt, hogy valamelyik görög jász megkéseli az embert. Piruszból pompás sor villamos robogott az utasokkal Athénba. Legelőször a Place de la Constitutionra ért az ember, a görög főváros legszebb terére. Innen mintegy tenyérből, húzódtak fel a környező magaslatokra a legszebb és legszeleesebb utcák, amelyek valamennyiüknek végében egy egy ókori régiség, a Parthenon, az Akropolisz és Theseus temploma áll. A tér legforgalmasabb helyén lévő nemzetközi menetjegyirodában ekkor még angolok, franciák és az összes balkán-államok polgárai voltak láthatók. Ugyancsak békés képet nyújtott az a nagy terep, amely a tér közepén van elhelyezve és amely körül az athéni korzó hullámszik. Fent jártam a külügyminiszeri palotában, ahol, a nemzetközi újságírószokásokhoz híven, lejentekeztem a sajtófőnöknél. Mondhatom, igen szívesen fogadtak. Mindenki ásitott a palotában. A szolgák nem voltak a helyükön, a miniszeri tanácsosok alsztak, azt lehetett hinni, hogy valami kedélyes panzióban járok.

A külpolitikai relációkat legfeljebb csak az sejtette, hogy francia kérdéssimre a rendőrök nem akartak válaszolni. Angolul feleltek. A törökök elleni háboruban ugyanis az angolok voltak a görögök szövetségesei, míg a franciák a törökök oldalán állottak. Valaki megmutatta ezt a palotát, amelyben Venizelosz lakott. A balkáni politikának ezt az azóta elhallgattatott vezéralakját nem volt szerencsém látni, mert éppen külföldön tartózkodott. Másra pedig nem voltam kíváncsi. Ki beszélt még akkor Mihalkopuluszról, aki György király megdöntése után az első kormányt megalakította, vagy az utána következő és most redivivusz Kondiliszról és Konduriotiszról, vagy éppen Pangalosról? Bizonyos, hogy lefüggönyözött lakásokban már ekkor is voltak titkos összejövetelek. Ezt azonban mi nem tudtuk. A görög nép lustán sütkérezett a törökök

Ivott-e már Dácia vizet?

hanem a Henry Barbusse vezetése alatt álló Emberi Jogok Ligája megtízásából is. Az a feladata, hogy a pogromokról lehetőleg tiszta és teljes képet szerezzen, kizárólag hiteles adatok alapján. Nemcsak zsurnalisztai munkát végez, hanem főleg történetírót. Az ügyvéd és újságíró első útja Charkovba fog vezetni, ahol a zsidó közületek már előkészítették az anyagot.

Pangalos híveit megfosztották politikai jogaiktól

Kiírták az új választásokat. György exkirály egyelőre nem tér vissza Görögországba

(Athén, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hivatalos lap mai száma közli az új választások kiírását és rendjét. Az utasítások kimondják, hogy mindazok, akik Pangalos diktatúrája alatt exponáltak magukat, elvesztik politikai jogukat és sem aktív, sem passzív választójogot nem kapnak.

London, augusztus 28. György görög exkirály ma Cromesbe utazott, ahol Erzsébet királynővel fog találkozni. A Görögországba való visszatéréséről elterjedt hírek koraiak.

Amikor még rend volt Görögországban

Kiírták az új választásokat. György exkirály egyelőre nem tér vissza Görögországba

(Athén, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A hivatalos lap mai száma közli az új választások kiírását és rendjét. Az utasítások kimondják, hogy mindazok, akik Pangalos diktatúrája alatt exponáltak magukat, elvesztik politikai jogukat és sem aktív, sem passzív választójogot nem kapnak.

London, augusztus 28. György görög exkirály ma Cromesbe utazott, ahol Erzsébet királynővel fog találkozni. A Görögországba való visszatéréséről elterjedt hírek koraiak.

Amikor még rend volt Görögországban

Azok az események, amelyek most Görögországban lejátszódnak, felébresztik bennem azokat az emlékeket, amelyeket a hellének földjén négy esztendővel ezelőtt, 1922 nyarán, ugyancsak éppen augusztusban szereztem. Akkoriban még György király ural odott és a görög hadsereg még bent volt Szmirnában. Athén ebben az időben a nyugalom kellemes jeleit mutatta és semmi sem sejtette azokat a sorozatos összemléseket, amelyek ott azóta elkövetkeztek. A piruszi öbölben békés egyhangúsággal ültök a világ legkülönbözőbb hajói. A kikötőben a bordérok pimaszok voltak és rendőrt kellett igénybe venni, hogy a partralépőket ki ne szöpolyozzák. A matrózok piszkosok és kedélyesek voltak és kiséste legfeljebb csak azért nem lehetett kimenni az utcákra, mert félt volt, hogy valamelyik görög jász megkéseli az embert. Piruszból pompás sor villamos robogott az utasokkal Athénba. Legelőször a Place de la Constitutionra ért az ember, a görög főváros legszebb terére. Innen mintegy tenyérből, húzódtak fel a környező magaslatokra a legszebb és legszeleesebb utcák, amelyek valamennyiüknek végében egy egy ókori régiség, a Parthenon, az Akropolisz és Theseus temploma áll. A tér legforgalmasabb helyén lévő nemzetközi menetjegyirodában ekkor még angolok, franciák és az összes balkán-államok polgárai voltak láthatók. Ugyancsak békés képet nyújtott az a nagy terep, amely a tér közepén van elhelyezve és amely körül az athéni korzó hullámszik. Fent jártam a külügyminiszeri palotában, ahol, a nemzetközi újságírószokásokhoz híven, lejentekeztem a sajtófőnöknél. Mondhatom, igen szívesen fogadtak. Mindenki ásitott a palotában. A szolgák nem voltak a helyükön, a miniszeri tanácsosok alsztak, azt lehetett hinni, hogy valami kedélyes panzióban járok.

A külpolitikai relációkat legfeljebb csak az sejtette, hogy francia kérdéssimre a rendőrök nem akartak válaszolni. Angolul feleltek. A törökök elleni háboruban ugyanis az angolok voltak a görögök szövetségesei, míg a franciák a törökök oldalán állottak. Valaki megmutatta ezt a palotát, amelyben Venizelosz lakott. A balkáni politikának ezt az azóta elhallgattatott vezéralakját nem volt szerencsém látni, mert éppen külföldön tartózkodott. Másra pedig nem voltam kíváncsi. Ki beszélt még akkor Mihalkopuluszról, aki György király megdöntése után az első kormányt megalakította, vagy az utána következő és most redivivusz Kondiliszról és Konduriotiszról, vagy éppen Pangalosról? Bizonyos, hogy lefüggönyözött lakásokban már ekkor is voltak titkos összejövetelek. Ezt azonban mi nem tudtuk. A görög nép lustán sütkérezett a törökök fölött aratótt diadalában és a belpolitikával éppen nem törődött. Olcsóság volt, naponta 15—20 drachmából már meg lehetett élni. A hivatalokban udvariasak voltak, nekem egyetlen szőre elsőosztályú szabadjegyet adtak végig egész Görögországra. A larisai pályaudvarról indultam tovább Belgrád felé. Emlékszem, akkoriban még német kocsi közlekedtek, amelyeken a paulagok hátlapját fel lehetett csapni, úgy, hogy éjjelkára mindegyik vagonból hálókocsi lett. Gheviellinól, a most sokat szereplő görög-jugoszláv határállomáson, dinárta volt szükségem és egy görög ur készséggel és a legjobb kurzussal cserélte át kevés drachmát, amivel — utólag meg kell vallanom és köszönnöm, — a görög külügyminisztérium sajtóosztálya volt szíves megtízásolni. Az ut Athénból a jugoszláv határig a legpompásabb panorámát mu'atta. A vidék folyton változott, hegyekből völgyhálózatokba buktunk le, majd jemt magas csucokra emelkedtünk. Nem csoda, hogy itt komitási-bandák működnek. Nincs ennél jobb hely guerrilla-harcokra. Az állomásokon mindenütt kint álltak a görög faluk parasztjai fekete ingben, kék bugyogóban, felülről papuccsal, övükben törökkel és pisztolyokkal. Érdeklődtem, hogy mizek viselik ezeket a harci szerszámokat. Utitársam, egy athéni államhivatalnok, titekzatosan mosolygott. Itt sohasem lehet tudni semmit. — De — mondom — ez a hellaszi ég olyan gyönyörű kéken ragyog, én megcsüdnék, hogy itt senkinek eszébe sincs a háboruszkodás. — Az ég? — kérdezi meglepetten az athéni. Csodálatos, én még észre sem vettem.

Azóta többször visszagondoltam, hogy furcsa, izgága emberek lakják ezt a csodaszép szigetországot. Nem is tudnak a szépségeiről. Olyanok, mint az örmények, mindig törik valamin a fejüket, mindig spekulálnak. Más ts'án jobban megbecsülné magát. És elvégre a mult is kötelez, a dicső görög kor. Azóta sok minden történt Görögországban és én ma sem tudom megmagyarázni, hogy mindez miért. Valaki azt mondta egyszer, hogy a nemzeteket át kellene csoportosítani. A görögöket talán jó lenne felköltöztetni Norvégiaiba. Ott lehülének. A szegény norvégok pedig áldának sorukat, ha a fjordok metazó szele helyett egy kis déli nap sütne a testüket. (ba.)

— Orosz-lett garanc'a paktum készül. Rigából jelentik: A rigai orosz követ közölte a lett kormánnyal, hogy Oroszország hajlandó azonnal tárgyalásokat kezdeni a garanciaszerződés ügyében. A tárgyalásokat, amelyeket Rigában tartanak meg, lett részről Umani külügyminiszer vezetni.

fa
láraiteltjénak
tel
hogy teljesen ártatlan.
Hilmi volt képviselő
dott és Hilmi az akasz-
óg mosolyogva állott
gyerrel leült az akasz-
olyra. Hamarosan új
szást végző cigányle-
hogy álljon a zsa-
variasággal válaszolt:
ér ur, de nem tud'am,
csak most akasztanak
bárt titkára volt az
n. Utolsó kívánsága
ak, hogy sohse fog-
akasztás véget ért és a
tak A négy holttest
éve.
zanálni
jánlat kösött
ozsvára érkezett dr.
ank Trust Company
iusultnak tekintett
özüvítője is. A hat
líó dolláros kölcsön-
y newyorki pénz-
nyján tett 300
oztak a legkedve-
hesterhelyettes, aki
személyesen vezeti
rók megbízottaival
katársának kijelen-
negvan arra, hogy
a közeljövőben egy
lvételével megold-
ejes, mint az egy-
thoz sikerült a bel-
ahagyását megsze-
amely a háromszáz-
ti, ma táviratilag
lások sorsa felől.
ozsvárnak szívesen
intézetek és most
aulik, hogy a város
ánlatot elfogadva,
zetének megjavi-
ellékek
gák, gurtnik stb.
arakon kaphatók
sef, Gluj,
Telefon 9 10.
elegáns
okája
BANDES, L.
nű
itekeres
álata által.
asználati utasítással.
a harisnya alatt.
ortnái nélkülözhetlen
iselő: Benkó Miklós.
elarusító:
N gyógyszerfár
ul-Marmatiei
amarassziget)
den jobb drogeriában
gyógytárban.
silány utánzatoktól!

Két helsingfors-i világvándor

Soha még annyi világvándor nem látott a világ, mint manapság. Bárhova megy, mindent találkozhatsz velük. Jönek, mennek, vándorolnak, gyalognak, tetszés szerint. Ahogy a közlekedési eszközök fejlődnek és tökéletesednek, ugyanolyan mértékben nő a világvándor gyalogos turisták száma. Phogg Paileas 80 nap alatt utazta be drága földünk szabálytalan kecskéjét és világrekordot állított fel: két helsingfors-i — mindegyikre budapesti származású — diák, akkor kapja majd meg a zürichi Internationaler Turistenverein 100 000 dolláros prémiumát, ha 8 évig fogja róni a világ rögös útjait. Hatan indultak el 3 évvel ezelőtt Helsingforsból és az eddig megtett 31.000 kilométer uton 4 már kidőlt. De ez a kettő, aki ma Kolozsvárra érkezett és maga felé fordította az utca figyelmét — még kitart. Még 80.000 kilométer van hátra...

Két exotikus külsejű, értelmes arcú fiatalember jelentkezett ma a rendőrségen: Thann Jusif és Karr Alexander. Fejüket valami hosszú, zöld kucma-fele borítja, amelyet már teljesen kiszivott az afrikai nap perzselő heve. Kötött szivter-kabátjukat is kikezdte már az idő vasfoga. Kabátjuk, nyakkendőjük a zsufolóság teleaggatva különböző országok, különböző világ részek érmeivel, jelvényeivel, sportszignumaival a legszedültebb változatosságban. Valóságos kiállítás, amely páncélt alkot a testük körül. Mint utóbb kiderült — ez a páncél már sok bajt okozott nekik.

Az egyiket, amelyiknek megnyerőbb az arc kifejezése — megszólítom:

— Mi járatban vannak az urak?

— Turisták vagyunk — válaszol tört németiséggel. Világturisták.

— Honnan jönnek?

— Helsingfors-i finn diákok vagyunk és nyolc év alatt akarjuk bejárni a világot. 1923 végén indultunk el a finn fővárosból és ekkor már bejártuk Ausztriát, Svájcot, Olaszországot, Szicíliát, Görögországot, Törökországot, Kisziát, Sziíriát, Palesztinát, Arábiát, Egyiptomot, Franciaországot, Luxemburgot, Belgiumot, Hollandiát, Németországot, Finnországot, Esztorországot, Lettországot, Lengyelországot, Csehszlovákiát, Jugoszláviát és most Magyarországból jövünk. Még be kell járnunk Ázsia java részét, Afrikát, Amerikát, Ausztráliát és végül Angliát.

Alig bírom követni a sorozatát. Bejárták már csaknem egész Európát, Kisziát, Afrika egy részét... Nagy szó.

— Meséljen valamit Palesztináról.

— Palesztinában a tavaly nyáron voltunk. Mindenütt lázas munka folyik. Dolgoznak. Járunk Jeruzsálemben, Haifában, Jaffában, Tel-Avivban. Különösen Tel-Avivtól voltunk elragadtatva. Gyönyörű, csodálatos kis város. Van benne Ázsia, Európa, Amerika...

— Voltak-e érdekes impressziók az uton?

— Hogyne — feleli. Egy éjjel Egyiptomban, Szuezből arab briganták támadtak meg. Azt hitték, hogy a szivterterükön lévő jelvények aranyból vannak. Én egy kézzel is kaptam a kezemre, amíg sikerült a helyzetet tisztázni.

Mutatja bal alsókarját, amelyen egy hosszú, vörös forradás mutatja a csúcs nyomait.

— Mivel töltik idejüket?

— Etnografiai tanulmányokat végzünk és autogramokat gyűjtünk.

Könyveket vesz elő és mutatja Clemenceau, Kemal pass, Horthy autogramjait. Bsirta nevét a könyvbe markáns, kemény vonásokkal a fascista apostol, Mussolini is.

— Hogyan telik az uton — kérdem.

— Bizony nehezen. Fáradtak vagyunk, tesszi hozzá rezignáltan. Elindulásunk óta 16 kilót fogytam. Egyiptomban maláriát is kaptam. A kollégám 12 kilóval lett könnyebb. Hatan indultunk el és négyen már kidőlték. 100.000 dollár prémium.

— Erdemes?

Összenéznek ketten és furosan mosolyognak egymásra. Kifünnő informátoron nem válaszol erre a kérdésre.

Crenlan prefektus, majd Pulca inspektor három-négy nyelven eldísákurálnak a globetrotterekkel, akik vitézül állják a prefektus orosz, francia és német kérdéseit.

— 13 nyelven beszélünk — jegyzi meg az egyik.

A levelezőlapon, amit árulnak, csak nyolc nyelvről van említés téva, akarom megjegyezni, de utóbb beláttam, hogy nincs sok értelme.

Kontrollkönyvükbe, amelyet héber betűkkel láttamozott Tel-Aviv és Jeruzsálem polgármestere, beírják Kolozsvárt. Megadják az engedélyt a levelezőlapárusításra is. Mosolyogva köszönnek és hitesszákjukat felvéve, továbbindulnak.

Bacsuzásánál bevallom, hogy egy olionista lap munkatársa vagyok.

Informátorom jelvényeire mutat, amelyek között, a középen speciális helyet foglal el egy remek Clon-jelvény. Raméz, mosolyog és hamar megértjük egymást. Én meg külön azt is, hogy miért nem dőit ki eddig a két helsingfors-i fiatalember. A bolygó ahasverus vére csörgedezik erikben, akiket arra ítelt a vég...

Régi gyilkosságok, rablások és gyújtogatások derültek ki Guyot párisi milliómósáról

Miért tette el Guyot láb alól a telefonos kisasszonyt? A többszörös rablógylkos védekezése

(Páris, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Guyotnak, a milliomos gyilkosnak ügye Párisban olyan szenzációvá dagadt, amilyenhez fogható csak a Landru eset volt. A rendőrség nagy apparátussal nyomozza a milliomos gonosztevő viselt dolgait és a nyomozás során háborzongató részletek kerültek nyilvánosságra. A gazdag és Páris előkelő köreiből szivesen látott Guyot egész fölősegesen, — mert hiszen már régebben nagy vagyon fölött rendelkezett — nemcsak gyilkolt, hanem rabolt is és nemcsak gazdagokra vette ki hálóját, hanem egyszerű női tisztviselőkre, akiknek nehezen megtakarított pénzét kaparította magához.

Két évvel ezelőtt történt, hogy egy párisi külvárosban kirabolták és meggyilkolták egy postai tisztviselőt. A tisztviselőnél mindössze haterzer frank volt. A rendőrség egy ideig nyomozott a tettes után és csak annyit tudott kideríteni, hogy automobilon jött az üres háztelek elé és automobilon távozott. Akkor az volt a feltevés, hogy bérelt autót szállította a gyilkost és a rendőrség ezért hamis nyomon dolgozott. Most világosan bebizonyult, hogy az autót Guyot autója volt.

Mind több támasztékot nyer az a feltevés is, hogy Guyot egy időben Páris környékén rendszeresen gyújtogatott. Néhány évvel ezelőtt egy párisi külvárosból eltűnt Marianne Redion, egy tizenhatéves munkáseány, akinek holt-

Nem mindennapos esemény a porcellán szakmában a felhalmozott áruaktár leépítése. —
6 szem. ebédlőkészlet 480.—
6 szem. pohárkészlet 290.—
6 szem. teáskészlet 390.—
6 szem. mocca készlet 280.—
FISCHER üvegudvar, Cluj.

zet, hogy rójják szenvedjék — nem nyolc, hanem 2000 évig — a vég nélküli országutakat, míg célhoz nem érnek.

Két helsingfors-i zsidó fiatalember — vándor a vándorok között — még kitart. Még 80.000 kilométeres ut van hátra. (k. r.)

testét később Páris környékén, egy sziklahasadékban megtalálták. Megállapították róla, hogy becsalták egy autóra, itt merényletet követtek el ellene, megölték és azután néhány kisészertől is megfosztották. Most nyomok vannak arra, hogy ez az autó Guyoté volt.

A nyomozás további során kitudódott még az is, hogy a milliomos Guyotnak része volt két évvel ezelőtt a páris-belforti expressz kirablásában. A gazdag gonosztevő személyesen nem vett ugyan részt a rablásban, hanem autóját bocsátotta a banda rendelkezésére és osztzkodott a zsákmányon. Akko: már úgy volt, hogy őt is gyanuba fogják, azonban nagy összeköttetései és határozott fellépésével meg tudta tévezteni a rendőrséget, úgy, hogy ellene megszüntettek minden eljárást.

Guyot, aki előtt a vizsgálóbíró összes eddigi bűneit felszámolta, egyetlen egyet sem akart bevallani. Mindössze legújabb bűnét ismerte be. Elmondotta, hogy a „zöldszemű“ nőt megfojtotta, mert a leány az autóban megértette őt és tetteleg inzultálta. Első nagy felhevülésében fojogálni kezdte a leányt és amikor abbahagyta, a szerencsétlen áldozat már halott volt.

A rendőrség biztosra veti, hogy Guyot azért gyilkolta meg Beulaguet telefonos kisasszonyt, mert ez tudta összes bűneit és azzal fenyegetőzött, hogy elárulja a rendőrségnek.

A genfi kisebbségi kongresszus befejezte tanácskozásait

Zsidók a legfontosabb bizottságokban. A kongresszus három határozata

(Genf, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Genfben üléselő európai kisebbségi kongresszus tegnap fejezte be tanácskozásait. Megállapítható, hogy a dr. Motzkin vezetése alatt álló zsidó delegáció nagy és méltó szerepet töltött be ezen a kongresszuson, amely befejezése előtt három bizottságot választott és ezekben a testületekben előkelő helyet biztosított a zsidó kisebbségnek. A kulturális bizottságban dr. Robinson, a litván sejm zsidó klubjának tagját előadónak választották. A gazdasági bizottságba dr. Murok letlandi zsidó képviselő került be, míg dr. Emil Margulies a csehszlovákiai Zsidó Nemzeti Tanács tagja a jogügyi bizottság egyik előadója lett.

A kongresszus második napján Schiemann Pal, a lett parlament német nemzetiségű képviselője az állami föladatak új irányairól tartott nagyszabású beszédet. Előszó szerint a kultúra ápolását tökéletesen ki kell venni az államok kezéből és a népek közötti békét akként kell biztosítani, hogy a kultúra-művelés az államon kívül álló szervezeteknek engedtesék át.

A kulturális autonómia kérdése fölött lefolyt vitában Brandsch Rudolf, a román parlament német nemzetiségű képviselője mutatott rá arra, hogy az erdélyi százosok nyolczáz éve élveznek csaknem teljes egyházi és iskolai önállóságot. A kisebbségi kongresszus egyik legfőbb célja, hogy azt, amit az erdélyi százosok történelmük folyamata alatt kiépítettek, valamennyi kisebbségi államban keresztárvigyük.

A pánteki napirend első pontjánál, mely az állampolgárok jogairól szól, Jakabffy Elemér romániai magyar delegátus mint előadó ismertette a helyzetet a rámutatott a hátrányokra, amelyek az intézkedésekből a kisebbségre származnak. Követelte a fennálló viszonyok egyenlőtlenségének megszüntetését és az állampolgári jogok védelméről szóló 1922. évi római konvenció ratifikálását.

A napirend második pontjánál, mely a választói jog biztosításáról szól, Deák László jugoszláviai magyar delegátus töltötte be az előadó tisztjét.

A kongresszus ma három határozati javaslattal befejezte munkálatait. Az első határozat követeli, hogy az ország nyelvét kizárólag közigazgatási nyelvnek használják, mely az állami szervek és a kisebbségi polgárok közt az érintkezést közvetítse, de minden nemzeti csoportnak joga legyen a maga nemzeti nyelvén tanító iskolát tartani. A második határozat a kisebbségek és kormányaik közötti konfliktusok elintézésére paritásos bizottságokat hoz javaslataba és egybe javasolja a Nemzetek Szövetsége előtt folyó kisebbségi ügyek eljárásának megjavítását. A harmadik határozat pedig a legközelebbi kisebbségi kongresszust kitűzi a jövő esztendőre.

Az Uj Kelet Oradea-Mare-Nagyvárad-i fiókiadóhivatala, Str. Aurel Vlaicu 51., (Blum Zsigmond) és Eredévi emléktár 2. sz. (ernyőzet) alatt van. Telefon 3-66.

a b

(Cluj)

tudósítój

volak t

4 órakor

méter m

egy fiata

leány ja

s a lego

el. Abba

leányokt

rov, az

lyozhatá

vetette n

.....

Sp

.....

(Pa

és Fren

ülése elő

érdekel

A

megválto

elnökség

.....

enge

.....

(Oradea)

Kelet tud

biharmegy

pénteken

vitás t

megejtend

Beható t

magyarág

mint a m

hűséggel t

lat kötele

többi része

pazsálja,

bevalása,

magyar pá

tanintézet

van kitéve

.....

Ron

.....

Averesc

nél és a

Az olas

.....

(Bucur

Kelet tud

periódus

nemzetközi

szu és óva

sulás stédit

szerződés,

niszterelnök

mába utazik

tábornok a

tásával, har

mánya kitű

európai bék

Ez az egy

dését is elő

Grandi

magbízásbó

köt, akivel

államot köz

szony fejles

Averesc

dikén hagy

Oradea-Mare

tében Genf

Népszövetség

gyalásokat f

dal is.

A „Cuv

hogy Averes

lép összekött

részére nyuj

Egy kolozsvári leány leugrott a botanikus kert víztornyának tetejéről

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután megröndítő jelenetnek voltak tanúi a botanikus-kert látogatói. Délután 4 órakor a kert közepén levő, mintegy 20-25 méter magas víztorny tetején levő korridoron egy fiatal, 20-23 éves, feltűnő szépségű urileány jelent meg. Sokáig egyedül sötét fel a le a legesekélyebb izgalom nyomát sem árulta el. Abban a pillanatban azonban, midőn egy leánykából álló társaság jelent meg a korridoron, az ismeretlen nő, mielőtt még megakadályozhatták volna, egy hirtelen mozdulattal átvette magát a korláton és a mélységbe dobta magát.

A segítségére sietők már nem segíthettek rajta, az öngyilkos azonnal halálát lelke. Azonnal értesítették a hatóságokat, amelyek részéről Dél-án rendőrigazgató, Vertan kapitány, Ilea ügyész és dr. Hosszu rendőrorvos jelentek meg. Megállapítást nyert, hogy az öngyilkos külső sérüléseket nem szenvedett és már esés közben meghalt. Kitért azonban — miután semmilyen irás nem volt nála — mindaddig nem sikerült megállapítani. A rendőrség bevezette a nyomozást a titokzatos öngyilkosság ügyében.

Spanyolország konferenciára hívta meg Angliát és Franciaországot a tengeri kérdésben

(Páris, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Tanger ügyben a spanyolok Angliát és Franciaországot konferenciára hívták össze, amelyet Genfben, a Népszövetség szeptemberi ülése előtt, valószínűleg szeptember elsőjén, tartatnának meg. A konferenciára meghívják minden érdekelt állam képviselőjét.

A „Liberty“ szerint a francia kormány hajlandó a tengeri egvezmény egyes pontjainak megváltoztatására, így például hajlandó lemondani Spanyolország javára az ellenőrző-bizottság elnökségéről.

A biharmegyei magyar párt csak konkrét engedmények ellenében garantálja a kormányjelölt támogatását

(Oradea Nagyvárad, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az országos magyar párt biharmegyei és nagyvárad-i tagozata e hó 27-én, pénteken intézőbizottsági ülést tartott, amely megvitatta tárgyaivá tette a péntek a szeptember 6-án megejtendő pótválasztáson követendő magatartását. Beható tanácskozás után megállapodtak, hogy a magyarság a képviselői és szenátorválasztáson, valamint a megyei tanácsotagok választásánál pedáns tüsszeggel tett elget a választási egyezményben figlalt kötelezettségének Biharmegyében és az ország többi részeiben is. Ezzel szemben sajnálattal tapasztalja, hogy még mindig késik azon ígéretek bevalása, amelyek alapul szolgáltak arra, hogy a magyar párt ilyen egyezményt kötött, sőt a magyar tanácsotagok nyilvánossági joga újabb veszélynek van kitéve, úgy, hogy e részben s helyzet kedvezőtlen.

A magyar párt helyi tagozata ilyen körülmények között sem kívánja megbontani a néppárttal fennálló barátságos viszonyt, támogatja a mostani pótválasztáson is a néppárt jelöltjét, nyomatékosan hangsúlyozza azonban ennek ellenében azt a kívánságát, hogy a színházi koncessziók kérdése a magyarság által támogatott igény szellemében nyarjen hszadéktalanul elintézését, ugyancsak kormányintézkedés biztosítsa az iskola fenntartóknak az oktatási nyelv megválasztására vonatkozó jogát, a kisebbséghez tartozó szülők szabad iskolaválasztási jogát és pedig mindenestre a beiratkozások megkezdése előtt. A felekezeti iskolák nyilvánossági jogai és segélyei ugyancsak a legsürgősebben biztosítandók. A magyar párt helyi tagozata ezek hiányában a támogatás intenzívítását nemcsak, hogy biztosítani nem tudja, de egyenesen veszélyezteti is látja.

Románia újabb két nemzetközi szerződés aláírása előtt áll

Averescu tábornok kihallgatáson jelenik meg az olasz királynál, Mussolininél és a pápánál. Genfben külföldi kölcsonról fog tárgyalni a miniszterelnök. Az olasz-román szerződéssel egyidejűleg aláírásra kerül a román-osztrák döntőbíróági egyezmény is

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) Románia külpolitikája fontos periódus előtt áll, amely hivatva van az ország nemzetközi pozícióját megszilárdítani. Hónapok hosszú és óvatos előkészítő munkája után a megvalósulás stádiumába került a román olasz barátság szerződés, amelynek perfektuálására Averescu miniszterelnök Aquiból, ahol nyaral, rövidesen Rómába utazik. Az olasz lapok foglalkozva Averescu tábornok aqumi nyaralásával és közeli római látogatásával, hangsúlyozzák a latin Olaszország és Románia kitűnő viszonyát és együttműködésüknek az európai béke szempontjától kiemelkedő fontosságát. Ez az együttműködés a két állam kölcsönös fejlődését is elősegíti.

A genfi tanácsotagok után Averescu újra Olaszországba utazik, ahol kihallgatáson fog megjelenni az olasz királynál, Mussolini miniszterelnöknél és a pápánál. Az olasz kormány nagy fontosságot tulajdonít ennek a látogatásnak, amely előreláthatólag az olasz román szerződés megkötéséhez fog vezetni. S eptember 28-án vagy 30-án tér vissza Averescu tábornok az országba. Az őzi parlamenti ülésszak előkészítésének munkája után, a miniszterelnök a kormány átszervezésével lesz elfoglalva.

Grandi bukaresti olasz követ tegnap Mussolini megbízásából meglátogatta Averescu miniszterelnököt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott a két államot közösen érdeklő ügyekről és barátságos viszony fejlesztéséről.

Másik jelentős eredménye a román diplo máciának az, hogy a „D. mineata“ értekezése szerint a napokban aláírásra kerül a román-osztrák döntőbíróági és kiszolgáltatási egyezmény, amely a román svájci szerződés mintájára készült. Az aláírás Lukes bukaresti osztrák követnek Bécsből hazaérte után azonnal megtörténik.

Averescu tábornok egyébként szeptember ötödikén hagyja el Aquit. A miniszterelnök Grigore Crainiczanu miniszterelnökségi vezértitkár kíséretében Genfbe utazik, ahol felveszi a kapcsolatot a Népszövetség román delegációjával és beható tárgyalásokat fog folytatni Chamberlainnel és Brianddal is.

Ezzel szemben hivatalosan közlik, hogy a görög-román szerződésről az utóbbi időben elterjedt hírek nem felelnek meg a valóságnak. Ebben az irányban semmi sem történt és az athéni kormányváltozás még az ilyen iniciatívát is késlelteti.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Egyszer a Báalsem egy kis városban tartózkodott, amelynek nevét nem őrizte meg a hagyomány. Az egyik reggelen, imadkozás előtt, mint rendesen, a pipáját szitta és kihajlolt az ablakon. Látja, hogy egy ember megy az ablak előtt, kezében talisz és töfilin és olyan méltóságteljesen lépked, mintha utja egyenesen a menyország kapujába vezetné. A Báalsem megkérdezte a házigazdáját, hogy kicsoda ez az ember. Megtudta, hogy egy harisnyacsináló mester, aki minden nap a templomba megy és elmondja az imádságát még akkor is, ha a hívők kötelező tizos száma nem teljes. A Báalsem megkérte, hogy hívassa el, de a háziur azt mondta:

Vasárnap
5686. Elul 19.
1926. aug. 29.
Hétfő
5686. Elul 20.
1926. aug. 30.

— Ez a bolond meg nem szakítja az utját, még ha maga a császár is hivatja.
Imadó után, Báalsem elküldött az emberért és megüzente neki, hogy hozzon magával négy pár harisnyát eladásra. Az ember csakhamar előtte állott és kitergette jó gyapjufonalból kötött becsületes portékáját.
— Mit kérsz egy párért? — kérdezte a Báalsem.

— Másfél forintot.
— Elég lesz neked egy forint is.
— Ekkor annyit kértem volna, — mondotta az ember.
Báalsem azonnal kifizette neki, amennyit kért. Aztán tovább kérdezte:
— Mivel foglalkozol naphosszat?
— A mesterségemmel, — válaszolt az ember.

— És hogyan foglalkozol véle?
— Addig dolgozok, amíg negyven, vagy ötven pár harisnyával elkészülök. Akkor egy teknő forró vízbe áztatom őket, aztán kicsavarom, amíg olyanok, amilyeneknek lenniük kell.
— És hogyan adod el őket?
— Nem mozdulok ki a házamból, a kereskedők jönnek hozzám, úgy vásárolják meg. Aztán jó gyapjut is hoznak, amit az én számomra vásárolnak és én megfizetem a fáradságukat. Ez egyszer, csak a Rabbi tiszteletére mozultam ki a házamból.

— De, ha korán reggel tölkelsz, mit csinálsz, mielőtt imádkozni mégy?
— Akkor is harisnyákat csinállok.
— És hogy vagy a zsolttármondással?
— Amelyik zsolttárt könyv nélkül tudom, — válaszolt az ember, — azt halkan elmondom.
Amikor a harisnyakötő hazament, Báalsem így szólott a tanítványaihoz, akik körülvették:
— Mai napon megadatott látnotok azt az alapkövet, amelyen a Szentély nyugszik, valameddig megérkezik a Messiás.

— Ferdinánd király elutazott Párisból. Párisból jelentik: Ferdinánd király tegnap este teljesen egészségesen elutazott Párisból. A pályaudvaron a köztársasági elnök képviselői, a francia kormány megbízottai és a párisi román követség személyzete, továbbá a román kolónia tagjai vettek búcsút a királytól.

— Áprily Lajos a kolozsvári unitárius kollégium tanára lett. Áprily Lajos kitűnő új-ágitó kollégáknak, az ország határain túl is ismert nevével póttát, a kolozsvári unitárius kollégium rendes tanárává nevezték ki. Áprily Lajos, aki továbbra is az „Ellenzék“ szerkesztőségének kötelekében marad, most végleg Kolozsvárra költözik, ami komoly nyeresége lesz Kolozsvár szellemi életének.

— Emiékoszlopot kapnak a Romániában elesett jugoszláv katonák. Bukarestből jelentik: Szeptember hatodikán érkezik Bukarestbe egy jugoszláv delegáció, amely az 1916-ban Romániában hősi halált halt szerb katonák emlékére Medjídijében emelt emlékoszlop leleplezésén vesz részt. A küldöttséget Medjídij tábornok, Sándor király adjutána vezeti.

ny a por-
felhalmo-
itése. —
et 460.—
290.—
390.—
t 260.—
luj.
em nyole, ha-
országutakat,
ber — vándor
Még 80 000
(k. r.)
ásók
1
bsző:ős
gy sziklahasa-
ták róle, hogy
letet követtek
ány kis éksze-
omok vannak
it.
tudódott még
ak része volt
i expressz ki-
ő személyesen
hanem autó-
ésére és osztoz-
nár úgy volt,
ban nagy ösz-
lépésével meg
gy, hogy ellene
ó összes eddigi
sem akart bo-
isimerte be.
fi“ nőt meg-
megértette
y fahsvülés-
s amikor abba-
nár halott volt.
hogy Gayot
telefonos kiv.
őneit és azzal
rendőrségnek
jezte
arozata
tjánál, mely
Jakabffy Ele-
s mint előadó
stott a hítrá-
ból a k.s.bb-
fennálló vizso-
ntetését és az
zóló 1922. évi
nál, mely a
ól, Deák Lás
töltötte be az
ározati javas-
első határozat
kizárólag köz-
nely az állami
közt az érint-
zeti csoport-
nyelvén tanító
ozat a kisebb-
konfliktusok
at hoz javas-
tek Szövetsége
rásának meg-
pedig a leg-
kitüzi a jövő

A kormány megvásárolja a magánvasutak részvényeit

Minden száz békekoronáért tizenöt svájci frankot hajlandó fizetni a kormány. Nincs szó az Oroszországgal való szerződésről

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 28. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai ma délután 5 órakor Coanda tábornok ideiglenes miniszterelnök elnökletével Szinajában minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács mindenekelőtt a magánvasutak visszaváltásának kérdésével foglalkozott és elhatározta, hogy elejét veszik annak, hogy a magánvasutak ügye a Népszövetség elé kerüljön. Eppen ezért a minisztertanács felajánlja a magánvasutak részvényeinek megvásárlását és pedig úgy, hogy minden békebeli 100 magyar korona névértékért, 15 svájci frankot hajlandó fizetni. Ugyanakkor leszögezte a minisztertanács, hogy nem mond le a békeszerződésben biztosított joga ról a volt ellenséges államok vagyonával szemben.

A minisztertanács ezután a használt gépek importjának korlátozásával foglalkozott és elhatározta, hogy azokat a használt gépeket, amelyek az importkorlátozás életbeléptetésé-

— **Windischgrätz ismét megkérve nyerte házi őrizetbe vételét.** Budapestről jelentik: Ulain Ferenc kérelmet terjesztett a Tábla elé, hogy Windischgrätzet helyezze házi őrizetbe, tekintettel súlyos betegségére és arra, hogy igen sok anyagi ügyét kellene rendeznie. A Tábla a napokban dönt a kérés fölött.

— **Súlyos vereségei szenvedtek az olaszok Tripolisban.** Párisból jelentik: Tuniszi jelentés szerint az olaszok Tripolisban súlyos vereséget szenvedtek a lázadó arab törzsektől. Gadamznál a főkölök visszavonulásra bírták az olaszokat és üldözésük közben számos foglyokat ejtettek, igen sok hadianyaggal együtt.

— **Abd el Krim elindult újszáműzetési helyére.** Fezből jelentik: Abd el Krim ma délután hagyta el felesége, bátyja és gyermekei kíséretében Marokkó fővárosát. A rikabil szabadságharc legyőzött vezetője külön vonattal utazott a kikötőig Capablancába és innen egy francia ágyunaszád Réunion szigetére vízi el Abd el Krimet.

— **A Haggibbor és a sómérok tornáünnepeje** ma délután 4 órakor kezdődik a református kollégium helyiségeiben. A Haggibbor és a sómérok tornászmuatványai után gyermektanadé után következik, amelyet ötletes meglepetésekkel fog tarkítani és változatosá tenni a rendezéség. Este nívós műsor lesz, amelyet reggelig tartó tánc követ.

— **A hátszegi antiszemita botrány epilógusa.** Hátszegről jelentik: Részletesen beszámolt az Uj Kelet egyik legutóbbi számában arról a botrányos incidensről, amelynek szenvedő hőse Berkovits gyógyszerészgyakornok volt. A Berkovits sérüléseiről kiállított orvosi látlelet tizenégy napon tal gyógyuló, tehát súlyos testi sértést igazol. A látlelet már a dévai ügyészségnél fekszik a feljelentés kíséretében. Az ominózus ügy epilógusához tartozik az is, hogy a támadás alkalmából Berkovits társaságában lévő egyik hölgy, másnap felmondta állását az az indoklással, hogy Hát szegen nem látja biztosítottak testi épségét. Az érem másik oldala az a tudósítás, amely az anti semita tendenciákról tudontul ismert „Universum”-ban látott napvilágot. A Hátszegről keltezett tudósítás, amelynek címe: „Sajnálatos incidensek Hátszegen, keresztény diákokat támadt meg egy zsidó csoport”, szóról-szóra így hangzik: „Egy magánúgyból kifolyólag Vasile Gorove diák és „evrenl Berkovits” közötti konfliktus miatt 21 én éj jel a helybeli zsidók nagy skandalumot provokáltak a város piacán. Egy kompakt zsidó csapat meg támadott egy diákcsoportot és csak a gyors rendőri közbelépésnek köszönhető, hogy súlyosabb esetek nem regisztráltak”. Ehhez a tudósításhoz igazán nem kell kommentár.

— **Egy cseh fascista újságíró levegőbe röpítéssel fenyegette meg a nagytapolcsányi zsidó hitközséget** Pozsonyból jelentik: Néhány héttel ezelőtt a nagytapolcsányi zsidó hitközség véreshangu fenyegetőlevelet kapott, amely a község zsidóságát a legnagyobb mértékben felháborította. A nagytapolcsányi zsidó hitközség tudvalevőleg már hosszú idő óta tervezi, hogy székházat épít. A székházépítéséhez a tapolcsányi városházával szembenálló telken

nek napján a vámhataloknál voltak, minden illeték nélkül be lehet hozni az országba.

Mitlineu külügyminiszter beszámolt a minisztertanácsnak arról, hogy bolgár a jegyzéket tegnap Szófiában átnyújtották a román követnek. A szófiái román követ holnap délelőtt 11 órakor Bukaresbe érkezik, ahol a külügyminisztériumban átadja a jegyzéket.

A minisztertanács végül elhatározta, hogy a jasi kereskedelem és iparkamara választásait szeptember 26-ára tűzi ki. A legközelebbi minisztertanács kedden délelőtt 11 órakor lesz Bukaresben.

A minisztertanácsról kijött a hírlapírók megkérdezték Mitlineu külügyminisztert, mi igaz azokból a híresztelésekből, hogy Románia a „non aggression” évi szerződést ajánlta fel Oroszországnak. Mitlineu külügyminiszter kijelentette, hogy ez a hír nem egyéb puszta kitalálásnál.

találtak alkalmas területet és a gépirással írt levél ismeretlen írójának, aki nyilvánvalóan erősen fascista hajlamu, különösen ez a körülmény szurt szemét. „Schasem fogjuk tenni, hogy a tapolcsányi városházával szemben olyan épület díszeljen, amelynek ormán a hatágu csillag pöffeszkedik. Ha ez mégis megtörténne, úgy gondoljuk arra, hogy az ilyen székházaknál sokkal nagyobb épületek is levegőbe repültek már...” A hitközség természetesen azonnal feljelentést tett. A nyomozás sokáig eredménytelenül folyt, de a napokban meglepő fordulat állt be, mert erős gyanúok merültek fel arra vonatkozólag, hogy a levelet egy Kedrovics József nevű fascista hírlapíró írta, vagy sugalmazta. Kedrovics jelenleg Nádány nyitra megyei községben üdül. Tegnapelőtt késő este Kedrovics lakásán bekopogtattak és az ajtóban hat csendőr jelent meg a községi bíróval az élükön. Kedrovics tiltakozott, hogy a házkutatást az éjjeli órákban tartásuk meg, de ekkor megfenyegették, hogy tiltakozása esetére kere hatalommal fognak vele szemben eljárni, mire Kedrovics beengedte a csendőröket a dolgozószobába. A házkutatás arra vonatkozóan, hogy Kedrovics írta volna a nagytapolcsányi fenyegető levelet, nem hozott terhelő adatokat felszínre, de mégis feltűnő eredménnyel járt. Egy hatlövetű revolveren kívül nem kevesebb, mint hét gumbotot találtak a hírlapíró lakásán. A revolverre volt engedélye Kedrovicsnak, de a botokra nem. Hogy miért tartogatta ezeket magánál, arra vonatkozólag nem akart felvilágosítást adni. Kedrovics ellen a nagytapolcsányi járási főnökség rendelte el a házkutatást és most tiltott fegyverviselés címén eljárást indítottak ellene.

* **Beiratások a nagyváradi ort zsidó iskolákba.** Az oradeai ort zsidó hitközségtől fentartott nyilvános jogu polgári fiú- és leány-, elemi fiú és leányiskolákban az 1926-27-ik tanévre szóló beiratások szeptember 1-8 között tartatnak meg. A javítóvizsgálatok szeptember 13-án veszik kezdetüket. Tanérvnyitási időpontja szept. 26. A polgári iskolák I. osztályába beiratkozni szándékozók iskolai, születési s újraoltási bizonyítványt kötelesek bemutatni. A fuiskola talmud-tórával kapcsolatos, amelynek látogatása díjtalan. A vidéki tanuló elhelyezésére nézve készséggel ad fölvilágosítást az igazgatóság.

Figyelem!
Aug. hó 15-én megnyílt Clujon Renner palotával szemben levő „Parisien” szálloda. **ארתה. כשר.**

étterme.

Izletes konyha! Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Abonánsok elfogadtatnak! Reggeli és uzsonna is kapható.

Albert Samuelné vezetése alatt
Kiszolgáló leányokat keresünk!

* **A takarékos áramfogyasztású izzólámpa** csökkenti a világítási költségeket. Vásároljon „Tungsram” félwattos izzólámpát.

Csinosan és olcsón
öltöztetési fiát és leánykáját, mert ös-günk berendezett egy modérn

gyermekruha salont
ahol hozott anyagokból is készítünk a leg-szebb kiépítésben angol és francia fiú és leányka ruhákat.

Katz és Mendel
Főtér 10.

Tegyen egy próbarendelést.

Parafint, stearint
és mindféle templomi, szalon és karácsonyi gyertyát gyárt és felhívásra mintázott ár-jánlattal szolgál

Lengyel Sándor és Flai
gyertyagyára, Arad. Interurban telefon 407.

A legfelsőbb közegészségügyi tanács által engedélyezett

Breazu-i keserűvíz

50-60%-al olcsóbb a külföldi hasonló hatású vizeknél. Kapható minden gyógy- és fászerüzletben, üvegenként **30 leier**. Vezérképviselőt

Rognár és Szántó
Erd. Ker. Rt. Cluj, Calea Reg. Ferdinand 70.

Munkásleányok és fiuk
(legalább 14 évesek) **felvétetnek**
Jelentkezés d. u. 3-4-ig

Róza — Royal drogeriában — Főtér.

* **Biztosítsuk életünket és vagyonunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél.** Képviselet az ország minden helységében.

Fényképészek, Amateurök!
Fényképészeti cikkeiket a legolcsóbban

Bernát
papírosáruházában,
Plata Unirii 29 szám alatt (Layda-onkrásza mellett) szereshetik be.
Lemezeket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

Chlorodont fogpászta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

Ruhája molymentesse válik, ha Czinknél festtet, tisztittal

Hétfő, 1926 augusztus 30

— Halreskedő és szas szenv meghalt. volt a hit általános r

— Tán tónk jelen drogériába Csak a he munkájána lása félóra tizenötezer

— Eg píttsburgi píttsburgi len tegnap munkásruhá helyiségben Amikor a p igazoltatni dobott a fő pillanatban ség beomlot bombaszilán halt meg. I súlyos az rénylő elme zából szök magtöltve.

— A 1926 augus vándoló k vándorlók k káttal kim ötszáz fon nagyobb tő rista. A l Konstancáb Haifába és gel érkezik

— He náta-estél vár zenei é lani csütört amikor Hav és Indig A együttesen nagyseikar először lép aki külföldi b dságát tö zett Kolozs elé méltán velő közöns során Mosa zeneeszerző hogy Haves anár és é ol és ujra

Halálozás. Berger Márton hátszegi kereskedő és földbirtokos augusztus 23-án, hosszas szenvedés után, életének 71 ik évében meghalt. A megboldogult huzamosabb ideig volt a hitközség elnöke is. Temetése 25-én volt általános részvét mellett.

Tűz egy dési drogériában. Tudósítónk jelenti: Tegnap reggel a dési „Parisien“ drogériában ismeretlen okból tűz keletkezett. Csak a helyszínen megjelent tűzoltók lelkes munkájának köszönhető, hogy a tűz lokalizálása félóra alatt sikerült. A kár meghaladja a tizenötezer lejt.

Egy elmebeteg felrobbantott egy pittsburgi bankot. Newyorkból jelentik: A pittsburgi Farmers Deposit And Savings Bank ellen tegnap bombamerényletet követtek el. Egy munkárháza általános férfi megjelent a pénztárhelyiségben és 2000 dollárt kért a pénztárostól. Amikor a pénztárteremben szolgálatot teljesítő rendőr igazolatlanul akarta, a férfi egy kis fekete zsákot dobott a földre és belesugott a zsákba. Ebben a pillanatban óriási robbanás történt, a pénztárhelyiség beomlott és a merénylő fejét leszakította egy bombaszilánk. A merénylőn kívül még egy ember halt meg. 120 sebesült van, akik közül husznak súlyos az állapota. Megállapították, hogy a merénylő elmebeteg volt, aki a pittsburgi örültek házából szökött meg. A bomba nitroglicerinnel volt megtöltve.

A Palesztinahivatal közleményei. Az 1926 augusztus 20-án elindult Dáciaival 149 kivándorló hagyta el a Konstanci kikötőt. A kivándorlók megoszlása a következő: munkás certifikáttal kiment 93, bevándorlási engedéllyel 15, ötszáz fontnál nagyobb tőkével 11, 250 fontnál nagyobb tőkével 5 iparos, 7 visszatérő és 13 turista. A legközelebbi hajó szeptember 3-án indul Konstancából Palesztinába, mely 7-én érkezik Haifába és 8-án, szerdán erev Roshassanakor reggel érkezik Jaffába.

Hevesi Piroska és Indig Alfréd szonáta-estélye az Ujságíró Klubban. Kolozsvár zenei életének kimagasló eseménye fog lenni az estétörtökön este az Ujságíró Klub termében, amikor Hevesi Piroska, a kiváló zongoraművész és Indig Alfréd az európai híri hegedűművész együttesen lépnek a pódiumra. Hevesi Piroska megszokott budapesti hangversenye után ezúttal először lép a kolozsvári közönség elé. Indig Alfréd, aki külföldi hangversenykörutja után nyári szabadságát tölti itt, már két éve nem hangversenyzett Kolozsváron és így csütörtöki hangversenye elé méltán érdeklődéssel tekint a város zenekedvelő közönsége. A magas nívója hangverseny műsorán Mozart, Beethoven és egy modern magyar zenevezető szonátái szereplnek. Itt említjük meg, hogy Hevesi Piroska férje, Pfeiffer Alfréd énekes és énekművész megérkezett nyári szabadságától és újra megnyitja ének tanfolyamát.

SPORT

Haggibbor—Victoria

Ma, vasárnap délután fél 6 órakor kerül lebonyolításra a hatalmas érdeklődéssel várt mérkőzés a két csapat között. Múltán ez a mérkőzés egyúttal a kolozsvári futballhegemónia sokat vitatott kérdését is el fogja dönteni, természetesen, hogy az egyesültek fokozott szorgalommal készültek a találkozásra. A Victoria már régen nem szerepelt kolozsvári pályán és jelenlegi formájáról és kondíciójáról részleteket nem ismerünk. Azonban bizonyos, hogy az U. itt vakációnzó játékosaival megerősítve, jelentékeny játékerőt képvisel és kemény ellenfele lesz az erősen feljavult és formába jövő Haggibbornak.

A ma délutáni derby éppen ezért izgalmas és kemény küzdelmet ígér, amelynek elfajulását azonban Bonciokat dr. erős keze meg fogja akadályozni. A mai meccs ugyyszólván nyitánya lesz a nemskóra megkezdődő bajnoki kampánynak és rendkívül fontos összehasonlításokra fog alkalmat adni. A Haggibbor összeállítását a következők lesz: Roseafeld—Polák, Vesel—Virág, Braun, Klein—Lázár, Fahn, Farkas, Haar, Reményi.

Jobbszélső nélkül marad a Hakoah. Megirtuk tegnap, hogy Rózsa hivat fordított a Hakoahak és visszatért Budapestre. Nemes és Schwartz eltávoztása után az így szélesedőnél nélkül maradt Hakoah a Haggibbor kitűnő jobbszélsőjéhez, Haár Mátyáshoz fordult, akinek szerződéstési ajánlatot tett. Haár a csábító ajánlatot nem fogadta el és továbbra is a Haggibbor seregszabály fog szerepelni. Így a Hakoah valószínűleg régi balszélsőjét, Katot fogja reaktiválni és a jobbszélső üresen maradt posztján szerepeltetni. Itt említjük meg, hogy az amerikai vándorok: Nemes, Eseshoffer, Schwartz, Konrad Kálmán és Ducker már bemutatkoztak új egyesületeiknek. Míg a csapatok debütje kitűnően sikerült, addig Ducker játéka csalódást keltett és ő a Brooklyn Wanderers második csapatában fog egyelőre szereplni.

Haggibbor—Sómérok tornasünnepélye lesz ma délután 3 órai kezdettel a református kollégium helyeigében. A tornamutatóványokat, legkülönbözőbb szórakozásokat, gyermekdélutánt névűs műsor fogja követni, amely után reggelig tartó tánc lesz.

Stanioft

Nagyban is szállít **Róvász Béla** papírkereskedése Marosvásárelyt. Kérjen ajánlatot 5

Állásnélküli

urinők

könnyű csomagolási munkára

felvétetnek.

Jelentkezés 12—1-ig. Rózsa — Royal drogériában.

Transzmissiók kerekék

pontos körforgásuak és kaliberezettek, elsőrangú anyag minden méretben. Szállít rendkívül kedvező árak mellett

Schieb Kereskedelmi és ipari vállalat Sibiu (Nagyszében) Sirada Gáril No 15.

MACK-féle KAISER-BORAX

gyöngéd virághoz hasonló hamvas bőrt teremt

A FILM

***
A vadászó

Az UFA filmtársaság folyó évi egyik legnagyobb teljesítménye „A vadászó“ című film, az Urania mozgóban a legközelebbi műsoron kerül bemutatásra. „A vadászó“ témája a tiroli Alpesek hegyi lakóinak életéből van merítve, a filmen a fenyvesek levegője és az erdők szarvasainak bájos élete ömlik el.

Gyönyörű vidéket mutat be a film a hegyek és az erdők birodalmából és a hőnyekző völgyekről. „A vadászó“ ezeknek a természeti szépségeknek a propagálója. Soha film jobban nem domborította ki a természet szépségeit és fényességét, mint ez, amely a vad természetet és a hegyek mozgalmas életét szemlélteti.

Sok ilyen zsánerű filmet mutattak már be, de egyik sem azonosítotték ezzel, amelyben a szereplők olyanok, mintha a hegyek szülőttei lennének és a szirtsekhez kötöttek. Égbenyuló magas sziklákon és feneketlen szakadékokban kuszák az ember, hogy legyőzze a természetet, veszélyezteti saját életét, csak azért, hogy lelőjön egy sást.

A film művészi kezek munkája és ritka technikai tökéletességgel. Mayer Johann a tehetséges Gustav Preiss operatőr támogatta nehéz munkájában, aki a *Bölcs Nánán* című filmet is készítette.

Természeti felvételek még nem készítettek el hasonló tökéletességgel. A hegyek imádatok és megrettentők ezen a filmen. A tiszta ég, az egymáshozható felhők, a vadászok csoportja, a madarak repülése, a veszélyes hágók, a tavasz ébredése naiv táncuival és énekével, elkápráztatók. Olyan tökéletes minden, hogy a film valóban a természet dicőítésének himnusza. A csodálatos film hatását emelik Carl de Vogt és az édes Helga Thomas művészi játékukkal.

Uraknak Tutor

a legajánlatosabb gammi óvszer, utolérhetetlen minőségben. Kapható az egész országban. Szétküldés utánvétellel. Állandóan friss minőségben, diszkrét csomagolásban, 12 drb. 186—lej. Megrendelhető költségmentesen **Farmax-nál, Brassó**, Postafiók 58. Főlerakat: Amphora R. T. Brassó.

Róih

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készünek a legújabb divatu cipőkülönlegességek.

Üdvözetmegváltó adományát küldje be idejében, hogy az ünnepi kimutatásban szerepelhesen

Erdélyrészi iroda: Cluj, Str. Baron L. Pop 10

KÖZGAZDASÁG

Mit kívánnak a háztulajdonosok

Hirt adtunk már arról, hogy a háztulajdonosok országos ekeiót indítottak jogaik megvédése és háztulajdonos-kamarák felállítására érdekében. A kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége ebben az ekeióban erősen megszervezte kíván résztvenni és az alább közölt felhívás is a szervezkedés kimélyítését célozza.

A világháború alatti és utáni kivételes állapot sok szociális igazságtalanságnak kuforrása, de az összes társadalmi osztályok közül kétségtelenül a háztulajdonosok osztálya az, amely legtöbbet szenvedett ezen kivételes helyzet következtében.

A kormány a gazdasági és szociális élet egész területére nézve célul tűzte ki a normális jogrend uralmának helyreállítását, cup'n a háztulajdonosok osztályát illetően nem talált meg az idő kívánalmának megfelelő megoldást, mivel e tekintetben befolyásolja és elgáncsolja az érdekeltek demagógiájával kifejtett megfélemlítési propaganda.

Mi nekünk háztulajdonosoknak érdekünkben áll és önmagunk iránt kötelességünk tehát szervezkedni és teljes erőnkkel védekezni. Kérünk és követelünk kell jogaink tiszteletbentartását és biztosítását és ezek között elősorban:

1. A lakásrekvirálás azonnali megszűntetését, mely a csatolt területeken 1918 óta tart és amely a háztulajdonosok türelmét valósággal az inkvizíciók tűzpróbájára vetette.

2. A beépítetlen házhelyeknek az agrár-törvény 14 §-a alapján tervekbe vett készjártatása feltüggesztését mindaddig, amíg a törvényben előírt „szükségesség” esete tárgyalagosan meg nem állapítottatik.

3. Az összes — elviselhetetlenné vált — városi díjak és más közterhek revízióját és azoknak szorosan a szükségletre való korlátozását, illetve leszállítását.

4. A teletkönyvi bekelezések hátrálékos munkálatai haladéktalanul elvégzettessenek és jövőre nyolc nap alatt elintéztessenek, mert enélkül a teletkönyvi intézmény teljességgel nem felel meg feladatának. A munka elvégzésére szükséges eszközök előteremtését még áldozatok árán is támogatjuk.

5. A kivételes lakástörvény megszüntetését, melynek hatálya 1927 május 1 én jár le és a lakások szabad forgalmának biztosítását.

6. A „háztulajdonos kamarák” felállítását a tulajdonjog megóvása érdekében. A háztulajdonosok bankjának létesítését, előnyös külföldi jelzálogkölcsönök biztosítására. Az ország összes nagyobb városaiban szövetségi alapon építőanyagközpontok létesítését.

Ezek a Kolozsvári Háztulajdonosok Szövetségének az elősorban és haladéktalanul megvalósítandó programjait. Nyomatékosan kérjük összes háztulajdonos-társainkat: iratkozzanak be a Szövetségbe, hogy az ekként az összes kolozsvári háztulajdonosok mandátuma alapján küzdhessen programjának megvalósítása érdekében. A Kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége nevében dr. Joan Cosma közigazgató, elnök, Zombori László titkár.

A kolozsvári Banca Nationala újabb devizarendellete. Nemrégiben közöltük, hogy a Devizaközpont rendelkezést küldött szét, amelyben felhívja a vállalatokat és nagykereskedelmi cégeket, hogy augusztus 31-éig jelentsek be devizaigényeiket. A Banca Nationala kolozsvári fiókja ilyen értelemben felhívást is bocsátott ki, amelyet ma módosított, még pedig olyan értelemben, hogy csak azoknak a cégeknek kell jelentkezniük, amelyek devizákra előleges kiutalásokat kaptak. Tudvalevő ugyanis, hogy a devizahivatalok kétféle esetben utalnak ki devizákat: 1., amikor eredeti számla és vámdeklaráció alapján kérelmezik, 2., amikor eredeti számla alapján ugyan, de vámdeklaráció nélkül kérelmezik a devizák kiutalását. A második esetben a devizahivatal csak előlegezi a kiutalásot

kat és utólag igazolni kell, hogy az elvámolás megtörtént és a devizákat az illető cég az eredeti számla által bemutatott árak kifizetésére használta fel. A módosított rendelet értelmében augusztus 31-éig mindazok a cégek, amelyek ilyen devizaelőlegeket kaptak, kötelesek elvámolt számlák alapján igazolni, hogy a kiutalt devizákat arra a célra használták fel, amelyre kapták.

Uj utadót vezetnek be. Bukarestből jelentik: A közmunkaügyi minisztérium elhatározta, hogy az országutak rendbentartásának és fentartásának fedezésére utadót vezet be, amellyel az országutakon közlekedő összes járműveket megrojják. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot ősszel terjesztik a parlament elé.

A magánvasutak megváltásának kérdése a minisztertanács előtt. Bukarestből jelentik: A ma esti szinajai minisztertanácsban résztvesz az a bizottság is, amelyet a magánvasutak megváltására irányuló munkálatok levezetésére állítottak össze. A bizottság elnöke Raileanu inspektor ma délelőtt már Szinajába is utazott. Raileanu szeptember havában Genfben utazik, hogy résztvegyen a Népszövetség szeptember ülésén, ahol a magánvasutak kérdése fog szóba kerülni.

Averescu átveszi a pénzügyminisztérium vezetését? Bukarestből jelentik: Kormányhoz közelálló körök, mint befejezett tényről beszélnek arról, hogy Averescu miniszterelnök külföldi kölesöntárgyalásai után átveszi a pénzügyminisztérium vezetését, Lepadatu miniszter pedig a Banca Nationala élére kerül.

Nem adnak több haladéket az adók belizetésére. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium szigorú rendelkezést küldött a pénzügyigazgatókhoz, amelyekben meghagyja, hogy semmi körülmények között sem lehet haladéket adni az adófizetőknek.

O aszország bankjegyforgalma. Rómából jelentik: Az állami bankkereskedelmi mérleg július 31-ig bezárólag 84 millió líra aktívumról számolt be, amely 68 millió líra többletbavélt jelent az elmúlt hónapi kimutatással szemben. Olaszország állami adósságai a július 31-iki kimutatás szerint 89 milliárd 860 millió lírát törlesztettek. A bankjegyforgalom ugyanazon a napon 20 419 000 000 líra volt, amely 24 millió csökkenést jelent július 30-iki óta.

Iparpártolási kedvezményt kapott a nagyváradi Theba gyár. Bukarestből jelentik: A „Monitorul Oficial” mai száma közli, hogy a nagyváradi Theba-gyár megkapta az iparpártolási kedvezményt.

A kamarák szövetsége tiltakozik a tanácsfeloszlítások ellen. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, az ipar és kereskedelmi minisztérium felfüggesztette a jasil, brailoi, turan-megurelei, boustancai és a tulceai kereskedelmi és iparkamarák igazgatótanácsait. A kamarák országos szövetsége ebben a kérdésben a jövő hétre teljes igazgatóválasztást hívott össze és tiltakozását fogja bejelenteni a kormánynál azért, hogy a tanácsok feloszlítását a kamarák szövetségének meghallgatása nélkül, egyes helyeken pedig határozott kívánsága ellenére oszlatták fel.

A kezek, lábak és a hónalj

erős és kellemetlen izzadása ellen a

Rapidol

izzadság elleni szer azonnal használ.

Illata kellemes, használata kényelmes.

Egy üveg ára 45.— lej.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen (1 üveg ára 50.— lej, 2 üveg 90.— lej, 3 üveg 130 lej.)

FARMAX Braşov,

Postafiók 53. — Vezérképvi-élet: Amphora Rt. Brassó

FOZSDE

Augusztus 28 án

A lej árában 250.00—252.50, Párisban 16.95, Budapestban 8.45, Bécsben 3.42.50, Prágában 16.40, Berlinben 20.40.

Kolozsvár. A kora délelőtti órákban némileg fellendült a devizapiac forgalma, később ismét értéktelenség és lanyhaság került felszínre. Az árfolyamok a következők:

Bécs 29.00—29.25, Prága 6.05—6.10, Budapest 3.40—3.45, Páris 5.85—5.95, Zürich 39.75—39.90, Newyork 204.50—205.50, London 995—1000, Milánó 6.80—6.90.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.42, Amsterdam 207.55, Newyork 517.75, London 2514.75, Páris 1495.00, Milánó 1685.00, Prága 1535.00, Budapest 72.50, Belgrád 912.50, Bukarest 250.00—252.50, Varsó 57.50, Bécs 73.20.

Bukarest. Devizák: Páris 5.90, Berlin 49.00, London 994.00, Newyork 204.00, Milánó 6.70, Zürich 39.55, Bécs 29.00, Prága 6.05, Brüsszel 5.62, Budapest 28.90.

Bukarest. Valuták: Napoleon 810, német márka 49.00, leva 152, török líra 115, font sterling 1000, francia frank 6.15, svájci frank 39.00, olasz líra 6.85, drachma —, dinár 8.60, dollár 207.00, lengyel forint 20.00, osztrák schilling 30.00, magyar korona 80.00, cseh korona 6.20, belga frank 5.90, holland forint —.

Hess Victor, Sibiu
első romániai mérleggyár.

Minden nő

ki bőrének üdesejét és tisztaságát meg akarja őrizni, használjon dr. Biró-féle Havasi gyopár-krémet, szappant, pudert, mosdóvizet

Benzin és petroleum

motorok

állandóan raktáron

Bartha Árpád

Sft. Gheorghe. (Sepsiszentgyörgy)

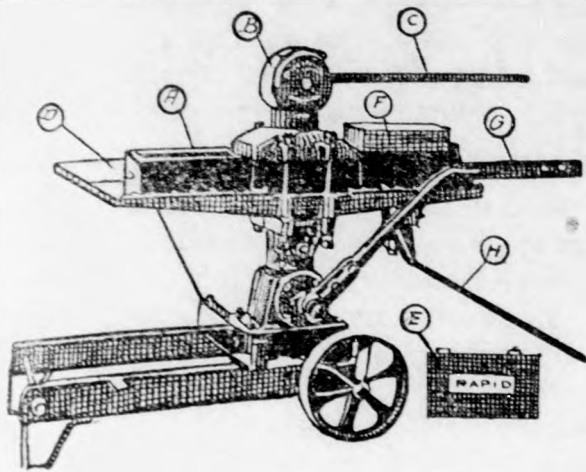
Vidék i amatőr fényképezők

kérjenek argegyzékét

POLITZER

fotóáruházról Carei-Mare.

Vidéki szétküldés. Alapítatott 1896.

Figyelem!

Kevés költséggel mindenki saját házat építhet a „RAPID” kézi téglapréssal. Óriási, felülmúlhatatlan, napi teljesítménye 5000 db. „RAPID” téglapréssal gyártható: Kis és nagy méretű fel ilom, kut, kőmény, téglá, keramit lap stb. Gyártja és forgalomba hozza kizárólagos joggal **az Aradi Vasipari Részvénytársaság** A „Rapid” kéziprés ára L. 30.000 Sulya 310 kg.

Borszék fürdő Julius 1-én megnyílt.

Meleg és iszapfürdők a

LOBOGO

forrás szénsavban rendkívül gazdag vizében. Speranta és Meich szállodák, pensiók, mintegy 600 szobával. Katonazene és különböző szórakozás. — Toplița-Romalna állomástól a fürdőig kifogástalan autóközlekedés. **Szobák megrendelhetők: Borszék fürdő igazgatóságánál.**
Igazgatóság: Cluj, Strada Memorandului No 8.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkét 48.000.000 lej — Filéjai: Dés, Dioszsentsmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Szévelyudvarhely. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áruaktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Olcsó vászoncipő árusítás 230 leltől!

GONDA TESTVÉREK

cipőárúházaiban Cluj, Calea Regele Ferdinand 25. Főpostával szemben
Oradea, Bul. Regele Ferdinand No 5.

Az élet nagy mestere: a gyakorlat megtanított mindenkit arra, hogy csak azok az ipari és kereskedelmi vállalatok képesek a versenyben a helyüket megállni, amelyek szép és jó árut bocsátanak a piacra, hoznak forgalomba. A vevő már a kereskedő és gyáros nyomtatványairól meg tudja állapítani a gyártmányok jó vagy rossz minőségét, szép vagy izléstelen kivitelét. Mert amelyik kereskedő, gyáros keveset, vagy egyáltalán semmi gondot nem fordít nyomtatványaira, az az árujával és gyártmányai kivitelével is keveset vagy egyáltalán nem törődik. Jó üzletember, nem csak olcsó, hanem elsősorban szép kivitelű nyomtatványokra törekszik, mert tudja, hogy az izléstelen és gondosan elkészített nyomtatvány mindennél a legjobb reklám

A legszebb nyomtatványokat készíti a

TELEFON
2-28
10-47

KADIMA

NYOMDA

CLUJ, STRADA BARON L. POP 10

Konkurs

Bei der Israelitischen Cultusgemeinde Orsova ist der Posten eines **מורה** vacant. Bewerber welche die Qualification besitzen den Religionsunterricht, an den hiesigen staatl. Elementar- und Mittelschulen zu versehen, der rumänischen und deutschen Sprache mächtig sind, ferner **קבלות והתרות** von anerkannten Rabbinen besitzen, auch Schochet Ubdok, Mohel sind, mögen ihre ausführliche Offerte mit Angabe des Gehaltsanpruches einreichen. Nur speiell Berufene mögen persönlich erscheinen.

Orsova den 15 Elul 5686.

Josef Hell,
Gemeindepräses

Mivel a régi Franck-dobozunkat sokan megtevesztésig utánozták; ezután a **LOBOZOS VALÓDOLÓI ÁRULÁSKOZ** esatis ezen új csomagolásban szállítjuk. Vállaljuk a felelőséget azért, hogy az új csomagolás az eddigi közkezevelt elsőrangú **FRANCK-KÁVÉ**-pótlékot tartalmazza.

HEINRICH FRANCK SÖHNE S. A. R. BUCUREȘTI - BRAȘOV.

Egy levelezőlap elegendő

és bármilyen önnek szükség s zeneművet gyorsan és pontosan megkaphat Moravetz zene-műkereskedésétől, Timisoars. Jegy és ingyen

Augusztus 30
hajtó
szer
jen
Bayer
minden
tertarban
50, Párisban
342 50, Prá
ában némileg
8bb ismét ér
aire. Az ár
6-10, Budapest
rich 89 75—
London 995—
Amsterdam
2514-75, Páris
535-00, Buda
est 250-00—
5 90, Berlin
04-00, Milánó
Prága 8 05
810, német
115, font
svájci frank
—, dinár
20-00, osztrák
0, cseh korona
nt —
SS
 régi munka
Sibiu
eggyár.
nő
g akarja
810
met,
vázat
ok
d
työrgy)
örényképezők
arjegyzéket
TZER
l Carel-Mare.
ldés. Alapít
1896.

APROHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy sz. 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Reg. Fe d n ad 69 a t t ujonnan épült kertes nagy épületet átalakítván novembeli beköltözésre kényelmes lakásoknak, lakók hozzájárulásával. Erdőköldi utcán, Klein butorizlet. 1647

Egy ház mely áll egy jól menő fő utcán, 3 lakosztályos, 8 lakosztályos, konyha és főszobával, több melléképülettel, beépítés miatt eladó. Ertekezni: te n Adolnál, Alba-Iulia, Str. Ger. E. Grigorescu 45.

Sajtőkészítő figyelembe. A legkiválóbb sajt a **Schweizer** tejsajt készült. Hatóságos, nem romló adó készítmény. Egger & Co R. T. vegyészeti gyár, Cluj

File terítőket és kelim munkákat legutányosabban készít. H. Schrö, Reg. Ferdinand 101, ajtó No. 5.

Izletes, jó házikosztot kaphat 1-2 fiatal ember. zsidó családnál. — Egyetem-u. 5., adv. hátnál.

HUNWALD Cluj, Str. Vlahovici (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszolás, ártékgyártás. Táblavég felkötés és átvégzési vállalat. Kétszáz négyezer munkások. 1007

Két urilány, vagy két iskolásgyermek intelligens zsidó családnál teljes ellátást kap at — Kátné, Jókai-u. 21. 1642

Széchenyi-tér mellett utcaklárna külső járútu butorozott szoba és kócskást kapható. Cim a kiadóban. 1649

Donát-ut 28 szám alatti cea mástébol-das, szépen gondozott **gyümölcsös** tel. nyáron lakható lakóházzal. sürgősen eladó. Ertekezni: Dr. Sebestyén József ügyvédi irodában, Cluj, Fiata Unirei 20.

Bösendo fer koncertzongora kiadó állapotban mértányos áron eladó. — Cim a kiadóban.

Mindentétele fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, szépirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) írogással való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készülnek. Dr. **Mandol**, Str. Rația (v. Kötő u.) 3.

Intelligens izr. minő elfogad teljes ellátásra zongorahallgatással és tanítással jó családból iskoláslányokat. — Oradea-mare, Beöthy Ödön-utca 42. I. emelet 7. Berger Antalné.

Különbejárú butorozott szobát keresek, lehetőleg fűdőszoza használattal centrumban. — „Állandó lakó” jellegre a kiadóba, vagy délután 4-8 ig az Új Kelet szerkesztőségében személyesen.

Különbejárú elegáns szoba butorozva, eseeleg üresen, központban kiadó. Cim a kiadóban. 1627

Alapított 1890.

Anton Rosenzweig

הרמטע רומענישע פערס דערמאנטונג אונד סליח פארברייטערונג

Héber könyv és rituális cikkek nagykereskedése Cluj, P. M. Viteazul (7. Széchenyi-tér) 33. (Saál ház)

- A nagy napi fölcikkeknek árjegyzéke
- 1 garn. díszítő és magyar vagy német fordítással, 4 kötet vázonn... L. 380
  - 1 garn. díszítő és magyar vagy német fordítással, 9 kötet vázonn... L. 850
  - 1 garn. díszítő és magyar fordítással, 1 kötet L. 140, 2 kötet... L. 210
  - 1 kötet díszítő és magyar fordítással, 1 kötet L. 200, 4 kötet... L. 350
  - 1 garn. díszítő és magyar ford. 5 vagy 9 kötet L. 850
- Saryem Táleszk. k. felszerve ezüst vagy arany dresszel, nagyság szerint... L. 500-1200
- Gyapju és tőr. is Táleszk. gyári árban, szám szerint nagyság L. 550-10.0. Jomkipur sarka selyem libertia ezüst vagy arany dresszel L. 120
- Mirjam vázonn. díszben L. 225. Imitált bőr L. 250, valódi bőr L. 600. Szálcsa füzeve L. 20. kó ve zargon fordítással L. 80. — Postai megrendeléseket azonnal szállítok. meg nem felelt visszaveszem.

Zenekarok figyelmébe.

Most jelent meg a **HADYBUK** teljes partitúrája. Ára a szólamokkal együtt **390 lej.**

Kapható az „Új Kelet” könyvosztályában. A Hadybuk zongorára átírva **130 lej.**

Bádogfeldolgozó-gépek

bádogosok és lakatosok számára.

Elsőrangú gyártmányokat szállít legkedvezőbb árakon

SCHIEB Kereskedelmi és Ipari Vállalat

SIBIU—NAGYSZEBEN, Strada Gării No. 15.

Természetes ásványvíz.

Ovakodjunk az utánzatoktól.

A francia állam forrása: bevált: csuszál, hólyagbántalmaknál, cukorbetegségé, izületi fájdalmaknál. **Celestin Grand-Grille Hopital** kitűnően használt májbetegségeknél. gyomor-és májbetegségeknél.

Vichy-Etat só lúgosvas emészthető víz házikészítése Vichy-Etat pastilák evés után elősegítik az emésztést

A közönség által elismert legjobb sör márkák:

a kolozsvári **GZELL** sörfözde

„URSUS”

világos,

„HERKULES”

barna különleges sörrel mindenütt kaphatók!

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

Medgyasszay Vilma bucsufel lépte. Péntek este erősen látogatott ház előtt bucsuzott Medgyasszay Vilma a kolozsvári közönségtől. Űde és friss előadójere tegnap újból diadalmasan pompázott nemcsak a szanzonokban, amik közül néhányat négy ötször is megújratattak, hanem Anatole France bájos szatirikus játékában, a „Néma asszony”-ban is, ahol Medgyasszay Vilma a címszerepet játszótt természetes humorral és utólrhetetlen kedvességgel. Partnerei: Ihász, Mihályffy, Leówey Leó, Bárczi Mihály és Kozma tehetségük javát adták. A közönség meleg ovációkban részesítette a művésznőt. Itt említjük meg, hogy Medgyasszay Vilma egy esztendőre szóló játszási engedélyt kapott Románia területére. A művésznő turnéját folytatni fogja az országban.

A színházi iroda közleményei.

Csuda Mihály szerencsége. Az első premierbérlet előadásában játsza a színház Zerkovitz ujdonságát, amely zenés vigjáték. Ez előadás keretében mutatkozik be Selmeczy Mihály ujonnan szerzőtetett tag.

Az eső. Egy kiváló amerikai drámai ujdonság lesz szombaton műsoron, melyet ugyancsak premierbérletben mutat be a színház. Az eső-ben Poor Lili játsza a fő női szerepet. Székelyhidy Adrienne ebben az előadásban mutatkozik be a kolozsvári közönségnek.

- Heti műsor
- Vasárnap délután fél 3-kor: Dybuk. (A vilnai művészegyüttes vendégjátéka. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 19.)
  - Vasárnap 6-kor: Mienk sz éjszaka. (Ujdonság, 5 ödször. Leszállított helyárrakkal. Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 20.)
  - Vasárnap fél 10-kor: Özönvíz. (Amerikai drámai ujdonság. A vilnai művészegyüttes vendégjátéka. Felemelt helyárrakkal. Sorozatszám 21.)
  - Hétfő 8 órakor: Szomorúságunk éneke. (A vilnai művészegyüttes bucsujátéka. Felemelt helyárrakkal. Sorozatszám 23.)
  - Kedd: Csuda Mihály szerencsége (Operett ujdonság, először V. Hegyi Lili vendégjátékával. Selmeczy Mihály szerzőtetett tag bemutatkozásával. Ihász Aladár fellépésével. Premierbérlet 1 sz. A. Sorozat 23.)
  - Szerda: Csuda Mihály szerencsége. (2-odszor. Napi bérlet 1 sz. A. Sorozat 24.)
  - Csütörtök: Csuda Mihály szerencsége (Napi bérlet 1 sz. B. Sorozat 25.)
  - Péntek: Olow (Lengyel Irén és Neményi fellépésével. Tompa Béla vendégjátékával. Ihász fellépésével. Rendes helyárrak. Napi bérlet 2 sz. A. Sorozat 26.)
  - Szombat d. u. fél 5-kor: Kis gróf (Neményi fellépése, Tompa Béla vendégjátéka. Leszállított helyárrak. Sorozat 27.)
  - Szombat este 8-kor: Az eső (Amerikai drámai ujdonság Poor Lili fellépésével. Székelyhidy Adrienne bemutatkozásával. Premierbérlet 2 sz. Sorozat 28.)
  - Vasárnap fél 3-kor: Aranyember (Szentgyörgyi, Poor Lili fellépésével, leszállított helyárrakkal Sorozat 29)
  - Vasárnap 6-kor: Csuda Mihály szerencsége. (Operettujdonság 4-ször. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 30)
  - Vasárnap 9-kor: Csókos asszony (Lengyel Irén, Neményi Lili, Ihász Aladár fellépésével, Tompa Béla vendégjátékával. Napibérlet 2 sz. B. Sorozatszám 31)
  - Hétfő: Az eső (Napi bérlet 3 sz. A. Sorozat 32.)
  - Kedd: Az eső (Napi bérlet 3 sz. B. Sorozat 33.)

A világ szenzációi az IDEAL

filc-kalapjal.

Szalmakalapot minden elfogadható árban árusít az

IDEAL

kalapszalonn. Forgalások 48 óra alatt készülnek Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

grbeszt...
vatal...
Kolozs...
Fop (Bra...
Tel...
és...
228...
Sz...
szam ar...
de vide...
abaratib...
1926 Augu...
gyerty...
DU...
Cluj, Pia...
Ha m...
Jó, hog...
hogy a vid...
bandérium...
stírú minisz...
az ősi párt...
vább nem...
niszteri lá...
Nos, ha m...
dérium, mo...
egésznet, r...
gatás, smel...
tel ezelőtt...
tulágoosan...
Arról...
miniszter...
tartott Erd...
találta, hog...
rosszadoc...
szóbeli res...
behajtani a...
látzólag é...
lenti, hogy...
lekkete, eg...
vagy vége...
egy-egy úr...
rokat szél...
a végrehaj...
szegre rug...
Am a...
a szobeli v...
érkezett, in...
az adóhiva...
senkinek s...
be az össz...
delet már...
parancs és...
ményes is...
Hogy csak...
vár polgár...
tartozik a...
nicsen be...
summája...
miniszteri...
szárharmi...
szegény v...
Kolozsvár...
csak százi...
pénzcsopo...
Még a...
is tisztele...
törvényt...
alapjait k...
keveset r...
mégis ha...
hogy éle...
rapa, ho...
p ének...
y n tul...
es logika...
egy eszté...
állítva...
állandó...
haszna...
ha akko...
Kolozsvá...
százhar...
marokka...
szoritja...
Samt...